

**AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
2014–2016 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

SAVIVALDYBĖS APLINKOS ANALIZĖ

IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

POLITINIAI IR TEISINIAI VEIKSNIAI

Tarptautiniai, valstybės lygmens. 2010 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba patvirtino strategiją „Europa 2020“. Strategijos prioritetai – pažangus, tvarus ir integracinis Europos Sąjungos (toliau – ES) ekonomikos augimas. Jie apima užimtumo, investicijų į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą didinimą, energetiką ir kovą su klimato kaita, socialinės atskirties mažinimą ir švietimo plėtrą ES lygmeniu. Strategijoje iškelti penki pagrindiniai tikslai, kurių pagrindu nustatyti nacionaliniai siekiai, kuriuos Lietuva turi pasiekti iki dešimtmečio pabaigos:

1. Užimtumas: 72,8 proc. 20–64 metų žmonių turėtų turėti darbą.
2. Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra: 1,9 proc. BVP turėtų būti investuojama į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą.
3. Klimato kaita ir energetika: šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas 15 proc., palyginti su 1990 m. rodikliais; 23 proc. energijos turėtų būti gaminama iš atsinaujinančiųjų šaltinių; energijos vartojimo efektyvumas – energijos vartojimo sumažinimas turėtų siekti – 1,14 Mtne.
4. Švietimas: reikėtų užtikrinti, kad pagrindinį išsilavinimą neįgijusių mokinių dalis nebūtų didesnė nei 5 proc., vidurinį išsilavinimą – 3 proc.; reikėtų užtikrinti, kad ne mažiau kaip 40 proc. 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą.
5. Skurdas ir socialinė atskirtis: reikėtų bent 170 tūkst. sumažinti skurde gyvenančių ir socialiai atskirtų žmonių arba žmonių, kuriems tai gresia skaičių.

Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ išskirtos pažangai svarbios vertybės – atvirumas, kūrybingumas ir atsakomybė bei 3 pažangos sritys: visuomenė, ekonomika ir valdymas. Pokyčiai pažangos srityse įtvirtins pažangos vertybes, o šios taps sąmoningu žmonių siekiu kiekvienoje iš pažangos sričių. Pokyčių laukiama šiose srityse: 1) sumani visuomenė, 2) sumani ekonomika ir 3) sumanus valdymas. Tai 3 prioritetai, kurie detalizuoti rengiant vidutinio laikotarpio strateginius dokumentus, programas, planus. Strategijai įgyvendinti patvirtinta Nacionalinės pažangos programa, kuri yra pagrindinis valstybės plėtros strateginis dokumentas, tame tarpe – ir Europos Sąjungos paramos panaudojimui Lietuvoje 2014–2020 metais.

Regiono lygmens. Nacionalinė regioninė politika formuojama atsižvelgiant į Europos Sąjungos regioninės politikos prioritetus ir tikslus. Regioninė politika glaudžiai siejasi su ES struktūrine politika, kurios tikslas – finansinėmis priemonėmis ir nacionalinių regioninių politikų koordinavimu mažinti ES valstybių ekonominio ir socialinio išsivystymo skirtumus.

2010 m. gegužės 28 d. Šiaulių regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. R-39 buvo

atnaujintas Šiaulių regiono plėtros planas 2007–2013 metams. Plėtros plane pateikiami Šiaulių regiono socialinės ir ekonominės būklės įvertinimo pagrindiniai duomenys ir jų analizė bei regiono plėtros strategija, kurioje nurodomos regiono plėtros kryptys, strateginiai tikslai, uždaviniai ir galimos jų įgyvendinimo priemonės. Šiuo metu, atsižvelgiant į 2007–2013 metų plėtros planą, rengiamas Šiaulių regiono 2014–2020 metų plėtros planas.

Savivaldybės lygmens. Akmenės rajono savivaldybės veikla planuojama orientuojantis į nacionaliniu lygiu patvirtintų strategijų prioritetus, taip pat atsižvelgiant į Šiaulių regiono plėtros plano prioritetus ir tikslus. Savivaldybės veiklą taip pat įtakoja šie pagrindiniai nacionaliniai strateginiai dokumentai: Valstybės ilgalaikės raidos strategija, Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija, Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (iki 2020 m.), Lietuvos inovacijų 2010–2020 metų strategija.

2010 m. lapkričio 24 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-237 buvo patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės 2010–2015 metų strateginis plėtros planas, kuriame įvardinta savivaldybės vizija bei svarbiausi plėtros prioritetai: Žmoniškųjų išteklių ugdymas bei tobulinimas; Ekonomikos skatinimas; Sanglaudos didinimas; Darni žemės ūkio ir kaimo plėtra.

EKONOMINIAI VEIKSNIAI

BENDRIEJI EKONOMINIAI RODIKLIAI

LR Finansų ministerijos 2013 m. balandį paskelbtose vidutinės trukmės ekonominių rodiklių projekcijose numatoma, kad 2013–2016 m. toliau formuosis palankios sąlygos augti Lietuvos ūkiui. Tikimasi, kad 2013–2016 m., atsigavusi išorinė aplinka, palankios skolinimosi sąlygos, geresnės, nei kitų ES šalių narių ekonomikos perspektyvos, palanki verslui aplinka, Vyriausybės inicijuojami projektai (naujas namų renovacijos modelis) skatins Lietuvos verslininkus plėsti gamybinius pajėgumus ir didinti investicijas.

Pagrindiniai šalies makroekonominiai rodikliai

Makroekonominiai rodikliai / Metai	2012	Projekcija 2013 balandis			
		2013	2014	2015	2016
BVP augimas /grandine susietos apimties augimas, proc.	3,6	3,0	3,4	4,3	4,0
Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt	2.137	2.243,9	2.360,5	2.497,4	2.659,8
Vidutinis metinis nedarbo lygis, proc., darbo jėgos tyrimų duomenimis	13,2	11,5	10,5	9,8	9,1

Šaltinis: LR Finansų ministerija

2014–2016 m. numatomas nuosaikus infliacijos paspartėjimas, lydimas augančios darbo jėgos paklausos ir darbo užmokesčio augimo tendencijų. Numatoma, kad darbo užmokestis 2013–2016 m. augs 5–6,5 proc. Numatoma, kad nedarbas 2013 m. sumažės iki 11,5 procento, o 2014–2016 m. dėl lėtesnio darbo jėgos mažėjimo nedarbo lygis mažės ne taip sparčiai ir atitinkamai sudarys 10,5, 9,8 ir 9,1 proc.

Vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių yra tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI). Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2011 m. Akmenės rajono savivaldybėje TUI siekė 143,74 mln. Lt, šalyje – 38.080,7 mln. Lt., Šiaulių apskrityje – 580,7 mln. Lt. Apskrityje daugiausiai TUI pritraukė Šiaulių miesto (259,56 mln. Lt), mažiausiai Joniškio rajono (2,14 mln. Lt) savivaldybės. 2009–2011 m. TUI Akmenės rajono savivaldybėje išaugo 41,8 proc. TUI, nagrinėjamu laikotarpiu, taip pat augo šalyje (19,8 proc.) ir Šiaulių apskrityje (25,7 proc.) bei visose apskrities savivaldybėse (išskyrus Joniškio, Kelmės ir Pakruojo rajonų savivaldybes).

2011 m. vienam Akmenės rajono savivaldybės gyventojui teko 6.305 Lt TUI (arba

52,3 proc. daugiau nei 2009 m.) ir tai buvo didžiausias rodiklis apskrityje. Vienam šalies gyventojui 2011 m. teko 12.678 Lt TUI, vienam Šiaulių apskrities gyventojui – 1.963 Lt TUI. Mažiausia apskrityje TUI teko vienam Joniškio rajono savivaldybės gyventojui (84 Lt).

Materialinės investicijos (toliau – MI), tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. 2011 m. Akmenės rajono savivaldybėje MI siekė 135.605 tūkst. Lt. Tais pačiais metais šalyje MI sudarė 15.473.898 tūkst. Lt, Šiaulių apskrityje – 1.270.048 tūkst. Lt. Apskrityje daugiausiai MI pritraukė Šiaulių miesto (597.197 tūkst. Lt), mažiausiai Radviliškio rajono (78.702 tūkst. Lt) savivaldybės. 2009–2011 m. MI mažėjo Akmenės rajono savivaldybėje (26,2 proc.) ir šalyje (0,8 proc.), augo Šiaulių apskrityje (10,7 proc.) bei visose apskrities savivaldybėse (išskyrus Akmenės ir Joniškio rajonų savivaldybes).

Siekiant palyginti MI apimtis, informatyvesnis rodiklis yra vienam gyventojui tenkančios MI. 2011 m. vienam Akmenės rajono savivaldybės gyventojui teko 5.863 Lt MI (arba 20,5 proc. mažiau nei 2009 m.). Nors MI apimtys Savivaldybėje mažėjo, tačiau MI, tenkančios vienam gyventojui, buvo didesnės nei šalyje (5.110 Lt), Šiaulių apskrityje (4.241 Lt) ir visose apskrities savivaldybėse. 2011 m. apskrityje mažiausiai MI teko vienam Radviliškio rajono savivaldybės gyventojui (1.872 Lt).

VERSLAS

Vieni svarbiausių rodiklių, apibūdinančių verslo situaciją ir gyventojų verslumo lygį yra bendras įmonių skaičius ir įmonių skaičius tenkantis tūkstančiui gyventojų. 2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybėje veikė 350 ūkio subjektų ir tai buvo mažiausias rodiklis apskrityje. Tais pačiais metais šalyje veikė 86.929 ūkio subjektai, Šiaulių apskrityje – 6.849 ūkio subjektai. 1.000-iui gyventojų, 2013 m. pradžioje, Akmenės rajone vidutiniškai teko 16 veikiančių ūkio subjektų. Lyginant Šiaulių apskrities savivaldybes, daugiausiai veikiančių ūkio subjektų teko 1.000-iui Šiaulių miesto (35), mažiausiai – 1.000-iui Radviliškio rajono (14) gyventojų. 1.000-iui Šiaulių apskrities gyventojų, 2013 m. pradžioje, teko 24, 1.000-iui šalies gyventojų – 29 veikiančių ūkio subjektai.

Smulkus ir vidutinis verslas yra vienas svarbiausių ekonomikos augimo veiksnių, turintis esminį poveikį bendrai šalies ūkio raidai, naujų darbo vietų kūrimui ir socialiniam stabilumui. 2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybėje veikė 191 maža ir vidutinė įmonė ir tai sudarė 54,6 proc. visų veikusių ūkio subjektų. Apskrityje mažos ir vidutinės įmonės sudarė 67,1 proc., šalyje 75,3 proc. visų veikusių ūkio subjektų.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, Akmenės rajono savivaldybėje 2013 m. pradžioje iš visų veikusių ūkio subjektų daugiausia ūkio subjektų užsiėmė kita aptarnavimo veikla (26,6 proc., 93 vnt.) ir didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto veikla (19,1 proc., 67 vnt.). 8,3 proc. visų Akmenės rajone veikusių ūkio subjektų užsiėmė meninės, pramoginės ir poilsio veiklos organizavimu, 6,0 proc. – apdirbamąja gamyba, 5,7 proc. – švietimo veikla, po 5,1 proc. – žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės bei statybos veiklomis.

Akmenės rajono savivaldybėje dominuoja įmonės, kuriose dirba iki 4 darbuotojų. Iš 2013 m. pradžioje savivaldybėje veikusių ūkio subjektų, tokių įmonių buvo 61,7 proc. (216 vnt.). Šios tendencijos rajone, atitiko bendras šalies ir Šiaulių apskrities tendencijas (šalyje 2013 m. pradžioje veikė 60,9 proc. ūkio subjektų, kuriose dirbo iki 4 darbuotojų, Šiaulių apskrityje – 60,6 proc.). 2013 m. pradžioje 13,7 proc. Akmenės rajono savivaldybės įmonių (48 vnt.) dirbo 5–9 darbuotojai, 9,4 proc. įmonių (33 vnt.) dirbo 10–19 darbuotojų, 8,6 proc. įmonių (30 vnt.) dirbo 20–49 darbuotojai, 3,4 proc. įmonių (12 vnt.) dirbo 50–99 darbuotojai. 10 Akmenės rajone veikusių ūkio subjektų 2013 m. pradžioje turėjo virš 100 darbuotojų, viena įmonė turėjo virš 500 darbuotojų.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas užsienio investicijoms pritraukti, padidinti pramonės plėtrai skirtų teritorijų patrauklumą bei efektyviai panaudoti pramoniniame parke įrengtą infrastruktūrą 2011 m. gruodžio mėn. įsteigta Akmenės laisvoji ekonominė zona (LEZ). LEZ teritorijos plotas siekia 98,6 ha. Įsteigus LEZ viešojo konkurso būdu vykdoma operatoriaus paieška.

STATYBOS IR GYVENAMASIS FONDAS

Statyba yra svarbi kiekvienos šalies ir kiekvienos smulkesnės teritorijos ekonominiam augimui, ji skatina paklausą daugelyje kitų ūkio sričių. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė Akmenės rajono savivaldybėje 2012 m. siekė 116.713 tūkst. Lt. ir lyginant su 2009 m. išaugo 77,4 proc. Statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė, nagrinėjamu laikotarpiu, taip pat augo Lietuvoje (8,9 proc.) ir Šiaulių apskrityje (16,9 proc.). Lyginant apskrities savivaldybių duomenis, statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė taip pat augo Kelmės, Pakruojo ir Šiaulių rajonų savivaldybėse, mažėjo Joniškio, Radviliškio rajonų ir Šiaulių miesto savivaldybėse.

2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje buvo išduoti 3 leidimai gyvenamųjų pastatų statybai (iš viso 0,3 tūkst. m² plotui). Tais pačiais metais rajone pastatyti 7 gyvenamieji pastatai (iš viso 4,8 tūkst. m³ tūrio). 2009–2012 m. Akmenės rajone gyvenamųjų pastatų statyba išaugo 3,5 karto. Šalyje 2012 m. iš viso buvo pastatyti 3.198 gyvenamieji pastatai (iš viso 3.307,5 tūkst. m³ tūrio), Šiaulių apskrityje – 261 gyvenamasis pastatas (iš viso 204 tūkst. m³ tūrio). 2012 m. palyginus su 2009 m., gyvenamųjų pastatų statyba šalyje sumažėjo 19,3 proc., Šiaulių apskrityje išaugo 50,0 proc.

2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje leista statyti 4 negyvenamuosius pastatus (iš viso 0,9 tūkst. m² ploto). Tais pačiais metais rajone pastatyta 15 negyvenamųjų pastatų (iš viso 9,8 tūkst. m³ tūrio). 2009–2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje negyvenamųjų pastatų statyba sumažėjo 16,7 proc. Šalyje 2012 m. iš viso buvo pastatyta 1.211 negyvenamųjų pastatų (iš viso 3.074,7 tūkst. m³ tūrio), Šiaulių apskrityje – 107 negyvenamieji pastatai (iš viso 348,4 tūkst. m³ tūrio). 2012 m. palyginus su 2009 m., negyvenamųjų pastatų statyba šalyje sumažėjo 75,7 proc., Šiaulių apskrityje – 71,0 proc.

2012 m. gyvenamasis fondas Akmenės rajono savivaldybėje sudarė 701,1 tūkst. m², šalyje – 85.809,3 tūkst. m², Šiaulių apskrityje – 8.461,2 tūkst. m². 2009–2012 m. gyvenamasis fondas augo Akmenės rajono savivaldybėje (0,9 proc.), šalyje (3,5 proc.), Šiaulių apskrityje (1,2 proc.) ir visose apskrities savivaldybėse (išskyrus Pakruojo rajono savivaldybę, kurioje gyvenamasis fondas sumažėjo 0,1 proc.).

Pagal naudingąjį plotą, tenkantį vienam gyventojui, Akmenės rajono savivaldybė lenkia ne tik šalies vidurkį, bet ir daugelį Šiaulių apskrities savivaldybių. 2012 m. vienam Akmenės rajono gyventojui teko 30,8 m² naudingo ploto, kai tuo tarpu vienam šalies ir apskrities gyventojui teko po 28,6 m² naudingo ploto. Daugiau naudingo ploto, nei Akmenės rajono savivaldybėje, 2012 m. teko vienam Joniškio (30,9 m²) ir vienam Pakruojo (31,2 m²) rajonų savivaldybių gyventojams.

Socialinio būsto fondą sudaro savivaldybei nuosavybės teise priklausantys, patikėjimo teise jos valdomi gyvenamieji namai, jų dalys, butai (ir kitos tinkamos gyventi patalpos), skirti nuomoti šeimoms ir asmenims, turintiems teisę į socialinį būstą. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2012 m. Akmenės rajono savivaldybės sąrašuose, socialiniam būstui nuomoti, buvo 186 asmenys (šeimoms) arba 0,6 proc. visų šalyje laukusių socialinio būsto asmenų (šeimų). 2009–2012 m. asmenų (šeimų) skaičius, laukusių socialinio būsto, Akmenės rajono savivaldybėje išaugo 17,0 proc., šalyje augimas siekė 21,3 proc., Šiaulių apskrityje – 28,3 proc. Lyginant Šiaulių apskrities savivaldybių rodiklius, sparčiausiai socialinio būsto poreikis augo Joniškio rajono (61,7 proc.), lėčiausiai Pakruojo

rajono (4,8 proc.) savivaldybėse.

TRANSPORTAS

Akmenės rajono savivaldybės teritorijos susisiekimo tinklą sudaro geležinkelio linija Šiauliai-Mažeikiai su atšaka Venta-Naujoji Akmenė bei 5 krašto, 20 rajoninių ir vietiniai keliai.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Akmenės rajono savivaldybės vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2012 m. pabaigoje buvo 1.033 km. Keliai su patobulinta danga sudarė 25,6 proc. (arba 264 km) visų Savivaldybės vietinės reikšmės kelių, žvyrkeliai – 72,3 proc. (arba 747 km), grunto keliai – 2,1 proc. (arba 22 km) visų Savivaldybės vietinės reikšmės kelių. 2009–2012 m. bendras vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis Akmenės rajone padidėjo 133 km (arba 14,8 proc.), kelių su patobulinta danga ilgis padidėjo 10 km (arba 3,9 proc.). Gerinant vietinės reikšmės kelių būklę, susisiekimo patogumą didesnę dėmesį reiktų skirti rajono kelių asfaltavimui.

2012 m. pabaigoje Akmenės rajono savivaldybėje buvo įregistruoti 10.627 lengvieji automobiliai, tai sudarė 7,2 proc. visų Šiaulių apskrities bei 0,7 proc. visų šalies lengvųjų automobilių. 2009–2012 m. lengvųjų automobilių skaičius Akmenės rajone išaugo 2,0 proc., šalyje – 3,2 proc., Šiaulių apskrityje – 2,8 proc. 2012 m. 1.000-iui Akmenės rajono savivaldybės gyventojų teko 478 automobiliai. Tuo tarpu 1.000-iui Lietuvos gyventojų teko 541 automobilis, 1.000-iui Šiaulių apskrities gyventojų – 506 automobiliai. Apskrityje daugiausiai individualių lengvųjų automobilių teko 1.000-iui Radviliškio (537), mažiausiai – 1.000-iui Akmenės rajono savivaldybių gyventojų.

2011 m. Akmenės rajono savivaldybės autobusų parkas iš viso vykdė 30 maršrutų. Tais pačiais metais rajone pervežta 0,3 mln. keleivių, vidutiniškai vienam rajono gyventojui teko 13,1 kelionė autobusu. 2009–2011 m. Akmenės rajono savivaldybėje augo maršrutų skaičius (2 maršrutais), mažėjo autobuso parko pervežamų keleivių (25,0 proc.) bei vienam gyventojui tekusių kelionių autobusu (9,0 proc.) skaičius.

2011 m. Lietuvoje autobusų parkai iš viso vykdė 1.827 maršrutus bei pervežė 218,0 mln. keleivių, Šiaulių apskrities autobusų parkai – 231 maršrutą bei pervežė 18,1 mln. keleivių. Vienam šalies gyventojui vidutiniškai teko 67,7 kelionės autobusu, vienam apskrities gyventojui – 55,5 kelionės autobusu. Tarp apskrities savivaldybių daugiausiai kelionių autobusu teko vienam Šiaulių miesto (131,9 kelionės), mažiausiai vienam Pakruojo rajono (5,1 kelionės) gyventojui. 2009–2012 m. Lietuvoje augo autobusų parkų maršrutų (2,1 proc.) ir pervežamų keleivių (1,5 proc.) skaičius, tuo tarpu Šiaulių apskrityje autobusų parkų maršrutų skaičius augo (11,6 proc.), tačiau pervežamų keleivių skaičius mažėjo (7,7 proc.).

TURIZMAS

Akmenės rajonas – pasienio savivaldybė, besiribojanti su Latvijos Respublika. Rajonas pasižymi unikaliomis žemės gelmėmis, yra garsus dėl savo geologinio paveldo bei gamtinės aplinkos. Išskirtiniais objektais laikomi ankstyvųjų periodų atodangos ir Kamanų valstybinis gamtinis rezervatas su savo išskirtinėmis pelkėmis ir savita aplinka, taip pat Ventos regioninis parkas.

Akmenės rajono savivaldybės miškingumas siekia 31,9 proc. Didžiausi rajono miškai – Pragalvojų, Kamanų, Latveliškių, Girkančių, Lydmiškio. Tinkamiausi poilsiavimui yra sausi ir normalaus drėgnumo pušynai, iš dalies tinkami – sausi mišrūs bei lapuočiai miškai, sausi beržynai, sausi eglynai bei kiti lapuočių miškai.

Svarbiausios rajono upės – Venta, Uogys, Agluona bei Gumbakys. Rajone išsidėstę du tvenkiniai ir tik vienas ežeras (Kamanų valstybinio gamtinio rezervato teritorijoje). Nors

Akmenės rajono vandens telkinių rekreacinis potencialas ir nėra labai didelis, jie yra labai svarbūs turizmo plėtroje, ypač formuojant rekreacines zonas.

Akmenės rajone saugomos teritorijos užima 14,0 proc. viso rajono teritorijos ploto. Rajone išsidėstęs Kamanų valstybinis gamtinis rezervatas, Ventos regioninio parko dalis, 3 valstybiniai gamtiniai draustiniai, 7 gamtos paveldo objektai, 2 gamtinių buveinių apsaugai svarbios teritorijos, 2 paukščių apsaugai svarbios teritorijos. Miškų masyvų, tvenkinių, upių ir jų slėnių, kitų natūralių biotopų, kurie užtikrina biologinę įvairovę ir jos išsaugojimą gausa yra svarbus veiksnys lemiantis teritorijos kraštovaizdžio estetinę vertę.

2013 m. 08 mėn. Kultūros vertybių registre iš viso buvo užregistruota 191 kultūros paveldo vertybė, išsidėsčiusi Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje. Rajone gausu įdomių, išsaugojusių autentiškumą, išskirtinių sakralinių objektų: Alkiškių liuteronų bažnyčia, Šv. Onos Bažnyčios statinių kompleksas, Švč. Mergelės Marijos religinių pastatų kompleksas, Klykolių Švč. Marijos Apsilankymo, Papilės Šv. Juozapo ir Kruopių Šv. Onos bažnyčių religinių pastatų kompleksai. Iš architektūrinių paminklų išsiskiria Paragių buvusio dvaro sodyba. Kiti rajono savitumą pabrėžiantys architektūros paminklai – malūnai: Augustaičių ir Rudikių (Papartynės) kaimo vandens malūnai. Rajone nemažai archeologijos ir mitologijos objektų: Piliakalnis (vad. Pilalė), Papilės II (vad. Pašalpos kalnu) ir Luokavos-Kerėžių piliakalniai, Kesių alkakalnis.

Nors Akmenės rajone kultūros paveldo objektai yra įtraukti į turistinius maršrutus, lankytinų vietų sąrašus, tačiau pastebima, kad ne visi objektai yra tinkami ir pritaikyti turistų poreikiams. Dėl menkos priežiūros, restauravimo darbų, neišvystytų paslaugų, turistų lūkesčiai nėra pilnai patenkinami ir patys objektai nėra jiems patrauklūs.

Akmenės rajone veiklą vykdo Akmenės krašto muziejus, Lazdynų Pelėdos memorialinis muziejus, S. Daukanto memorialinis muziejus-kapas.

Viena iš svarbiausių turizmo infrastruktūros dalių – apgyvendinimo įstaigų tinklas. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje veikė 2 apgyvendinimo įstaigos. Apgyvendinimo įstaigų skaičius nuo 2009 m. sumažėjo viena įstaiga. 2012 m. Akmenės rajono apgyvendinimo įstaigose iš viso buvo apgyvendinti 935 svečiai (arba 45,5 proc. mažiau nei 2009 m.). Tais pačiais metais šalies apgyvendinimo įstaigose iš viso buvo apgyvendinta 1.977.526, Šiaulių apskrities apgyvendinimo įstaigose – 56.359 svečiai. Tarp apskrities savivaldybių daugiausiai svečių 2012 m. apgyvendinta Šiaulių miesto apgyvendinimo įstaigose (35.155), mažiausiai – Pakruojo rajono savivaldybės apgyvendinimo įstaigose (546). 2009–2012 m. apgyvendinimo įstaigose apgyvendintų svečių skaičius augo šalyje (38,6 proc.), Šiaulių apskrityje (7,0 proc.) bei Kelmės, Pakruojo, Šiaulių rajonų ir Šiaulių miesto savivaldybėse.

2012 m. Akmenės rajono savivaldybės apgyvendinimo įstaigose daugiausiai apgyvendinta Lietuvos gyventojų (82,7 proc.). Šiaulių apskrities apgyvendinimo įstaigose apgyvendinta 65,6 proc. Lietuvos ir 34,4 proc. užsienio gyventojų, Lietuvos apgyvendinimo įstaigose – 56,9 proc. užsienio ir 43,1 proc. Lietuvos gyventojų.

INŽINERINĖ IR ENERGETINĖ INFRASTRUKTŪRA

Akmenės rajono savivaldybėje centralizuotą šilumos tiekimą vykdo AB „Akmenės energija“. Rajone centralizuotai šiluma tiekama Akmenės, Naujosios Akmenės ir Ventos miestų gyventojams. „E energija“ grupei priklausanti bendrovė nuo 2000 m. 25-iems metams išsinuomojo Akmenės rajono šilumos ūkį.

UAB „Akmenės energija“ eksploatuoja 10 katilinių bei 1 yra išnuomojusi. Iš jų, 9 katilinės yra Akmenės rajone: 3 Akmenėje, 2 Naujojoje Akmenėje bei po vieną Papilėje, Ventoje, Menciuose bei Kruopiuose. Bendras šilumos trasų ilgis siekia 21 km. Bendra

katilinių galia – 42,2 KW. Katilinių naudojamas kuras šilumos energijai išgauti – gamtinės dujos. Šių katilinių pagalba, centralizuotai šiluma aprūpinama 28 proc. Akmenės m., 76 proc. – Naujosios Akmenės ir 70 proc. Ventos gyventojų.

Ventos seniūnijos Paeglesių kaimo daugiabučiams namams centralizuotai šilumą tiekia UAB „Šilumera“.

Likusi Akmenės rajono savivaldybės gyventojų dalis naudojami individualiomis šildymo sistemomis.

Didžioji dalis šiluminių trasų yra pakeistos naujomis – bekanalėmis. Taip pat visos katilinės Akmenės rajone yra renovuotos, išskyrus Akmenės ligoninės katilinę. Vienas svarbiausių Akmenės rajono savivaldybės efektyvaus šilumos tiekimo trūkumų – gyvenamųjų namų renovacijos stoka.

Akmenės rajone centralizuotai vandenį tiekia ir nuotekas tvarko UAB „Akmenės vandenys“. 2013 m. pradžioje bendrovės teikiamomis geriamojo vandens tiekimo paslaugomis naudojosi 82,3 proc. rajono gyventojų. Kiti gyventojai naudojo gruntinį šachtinių šulinių vandenį, kuris dažnai yra biologiškai užterštas ir neatitinka geriamajam vandeniui keliamų higienos reikalavimų.

Akmenės rajono savivaldybėje geriamasis vanduo tiekiamas iš požeminių vandens šaltinių. Pagrindinė geriamojo vandens problema rajone, kurią būtina spręsti, yra padidinta geležies koncentracija požeminiame vandenyje. Šiuo metu geležis šalinama Naujosios Akmenės ir Ventos miestuose, Akmenės II ir Pelkelės kaimuose (arba 67,8 proc. viso centralizuotai tiekiamo vandens).

Iš viso Akmenės rajono savivaldybės teritorijoje yra 146 eksploataciniai požeminio vandens gręžiniai. Centralizuotai savivaldybės gyventojams požeminį geriamąjį vandenį tiekiančiai UAB „Akmenės vandenys“ priklauso 46 vandens gręžiniai. Bendras Akmenės rajono vandentiekio tinklų ilgis – 139 km, iš jų 76 km nutiesti miesto ir 63 km – kaimo vietovėse. Vandentiekio tinkluose pakankamą slėgį užtikrina 3 antro kėlimo ir 26 pirmo kėlimo siurblinės.

2013 m. pradžioje Bendrovės teikiamomis nuotekų surinkimo ir valymo paslaugomis buvo aprūpinama 71,7 proc. rajono gyventojų. Bendras nuotekų surinkimo tinklų ilgis rajone – 122 km, iš kurių 75 km nutiesti miesto, o 47 km – kaimo vietovėse. UAB „Akmenės vandenys“ priežiūroje yra 11 buitinių nuotekų valymo įrenginių. Viena didžiausių nuotekų surinkimo problemų Akmenės rajone yra paviršinių nuotekų surinkimo tinklų bei valymo įrenginių stoka. Dauguma paviršinių nuotekų tinklų yra pajungti į buitinių nuotekų tinklus.

Elektros paskirstymo tinklas Akmenės rajono savivaldybėje išvystytas gerai. Elektra tiekama iš 110 kV perdavimo tinklo. Šis tinklas taip pat jungiasi su Mažeikių elektrine, Telšių ir Šiaulių 330/110 kV transformatorių pastotėmis. Taip pat yra numatytas galimas elektros tiekimas iš Klaipėdos 330/110 kV transformatorių pastotės. Didžioji dalis elektros tinklų perdavimo linijų yra geros būklės. Savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, elektros energiją gyventojams tiekia AB LESTO.

APLINKOSAUGA

Akmenės rajone aplinkos orą daugiausia teršia automobilių transportas ir įmonės. 2011 m. Akmenės rajono savivaldybėje į atmosferą iš viso buvo išmesta 5.399,4 t teršalų, t.y. 73,0 proc. visų Šiaulių apskrityje bei 8,0 proc. visų šalyje į aplinkos orą išmestų teršalų. Vienas didžiausių aplinkos oro teršėjų Šiaulių apskrityje ir visoje Lietuvoje yra AB Akmenės cementas. 2011 m. duomenis, palyginus su 2009 m. duomenimis, į atmosferą išmestų teršalų kiekis Akmenės rajono savivaldybėje išaugo 60,8 proc., šalyje išmetamų teršalų kiekis išaugo 4,6 proc., Šiaulių apskrityje – 52,9 proc. Iš stacionarių taršos šaltinių į atmosferą išmestų

teršalų kiekis taip pat augo visose Šiaulių apskrities savivaldybėse (išskyrus Šiaulių miesto savivaldybę, kurioje į atmosferą išmestų teršalų kiekis sumažėjo 15,8 proc.).

Aplinką Akmenės rajono savivaldybėje labiausiai teršia dujinės ir skystosios medžiagos. 2011 m. dujinės ir skystosios medžiagos sudarė 94,1 proc. (5.079,1 t), kietosios medžiagos – 5,9 proc. (320,3 t) visų išmestų teršalų. Iš dujinių ir skystųjų medžiagų oras daugiausia teršiamas anglies monoksida ir azoto oksidais.

2011 m. vienam Akmenės rajono savivaldybės gyventojui teko 233,5 kg išmestų teršalų ir tai yra didžiausias rodiklis tarp visų Šiaulių apskrities savivaldybių. Šalyje vienam gyventojui teko 22,3 kg, Šiaulių apskrityje vienam gyventojui teko 24,7 kg teršalų. Mažiausiai apskrityje teršalų teko vienam Šiaulių rajono (4,2 kg) ir vienam Šiaulių miesto (4,8 kg) savivaldybių gyventojui.

2011 m. Akmenės rajono savivaldybėje iš viso buvo išleista 1.003 tūkst. m³ nuotekų (arba 20,4 proc. daugiau nei 2009 m.), iš kurių: 21,8 proc. (219 m³) – išvalytos iki nustatytų normų, 78,1 proc. (783 m³) – nepakankamai išvalytos, 0,1 proc. (1 m³) – tokios, kurių nereikėjo valyti. 2009–2012 m. rajone mažėjo išleistų išvalytų iki nustatytų normų nuotekų kiekis (44,7 proc.), augo išleistų ir nepakankamai išvalytų nuotekų kiekis (79,2 proc.). Apskrityje išleidžiamų nuotekų kiekis, nagrinėjamu laikotarpiu, sumažėjo 8,8 proc., šalyje – 33,5 proc. Išleidžiamų nuotekų kiekis mažėjo visose apskrities savivaldybėse.

Akmenės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra integrali regioninės sistemos dalis. Komunalinių atliekų tvarkymą Šiaulių regiono savivaldybėse koordinuoja viešoji įstaiga „Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras“. Komunalinės atliekos Akmenės rajone yra tvarkomos vadovaujantis Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėmis ir kitais LR atliekų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą (atliekų surinkimas ir transportavimas, aprūpinimas konteneriais ir kt.) rajone teikia UAB „Naujosios akmenės komunalininkas“.

ŽEMĖS ŪKIS IR MIŠKININKYSTĖ

2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybėje žemės ūkio naudmenos užėmė 47.305,39 ha ploto. Didžiąją dalį žemės ūkio naudmenų sudarė ariama žemė (44.900,01 ha arba 94,9 proc.), pievos ir natūralios ganyklos (1.958,15 ha arba 4,1 proc.), likusios žemės ūkio naudmenos – sodai (447,23 ha arba 1,0 proc.).

Akmenės rajono savivaldybėje 2013 m 08 mėn. buvo įregistruoti 860 ūkininkų ūkiai, tai sudaro 7,8 proc. Šiaulių apskrities ir 0,7 proc. šalies ūkių. Daugiausiai ūkininkų ūkių apskrityje įregistruota Kelmės rajono savivaldybėje (3.040 ūkių). Vidutinis Akmenės rajono savivaldybės ūkio dydis 2013 m. 08 mėn. buvo 14,59 ha, apskrityje – 13,03 ha, šalyje – 9,58 ha. Didžiausias vidutinis ūkio dydis apskrityje fiksuotas Radviliškio rajono savivaldybėje (19,16 ha).

Remiantis traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registro duomenimis, 2013 m. 08 mėn. Akmenės rajono savivaldybėje buvo įregistruota 3.875 vnt. žemės ūkio technikos. Iš viso Šiaulių apskrityje 2013 m. 08 mėn. buvo įregistruota 36.319 vnt. žemės ūkio technikos. Daugiausiai žemės ūkio technikos įregistruota Šiaulių rajono (7.878 vnt.), mažiausiai Šiaulių miesto (222 vnt.) savivaldybėse.

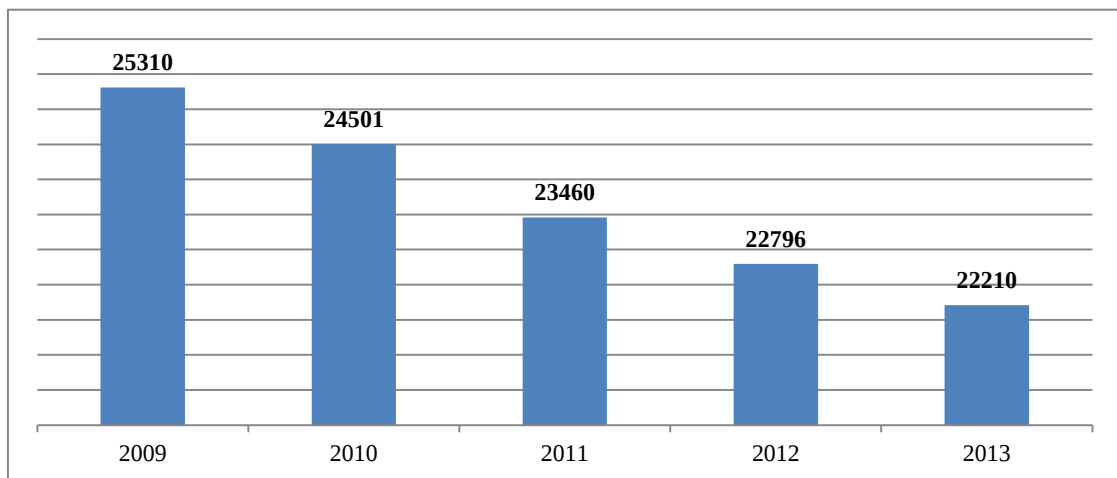
2013 m. pradžioje miškai Akmenės rajono savivaldybėje užėmė 31,9 proc. viso savivaldybės ploto. Šiaulių apskrities miškingumas – 26,5 proc., šalies – 32,6 proc. Tarp apskrities savivaldybių, miškingiausia yra Šiaulių rajono savivaldybė (miškai užima 33,0 proc. savivaldybės teritorijos).

SOCIALINIAI VEIKSNIAI

DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybėje gyveno 22.210 gyventojų. Tai sudarė 7,6 proc. Šiaulių apskrities ir 0,7 proc. šalies gyventojų. Gyventojų skaičius Savivaldybėje mažėja. 2013 m. duomenis, palyginus su 2009 m. duomenimis, gyventojų skaičius Savivaldybėje sumažėjo 12,2 proc. Šalyje gyventojų skaičius 2009–2013 m. pradžioje mažėjo 6,7 proc., Šiaulių apskrityje – 10,2 proc. Tarp apskrities savivaldybių, nagrinėjamu laikotarpiu, gyventojų skaičius lėčiausiai mažėjo Šiaulių miesto savivaldybėje (8,4 proc.), sparčiausiai – Akmenės rajono savivaldybėje.

Gyventojų skaičius Akmenės rajono savivaldybėje 2009–2013 m. pradžioje

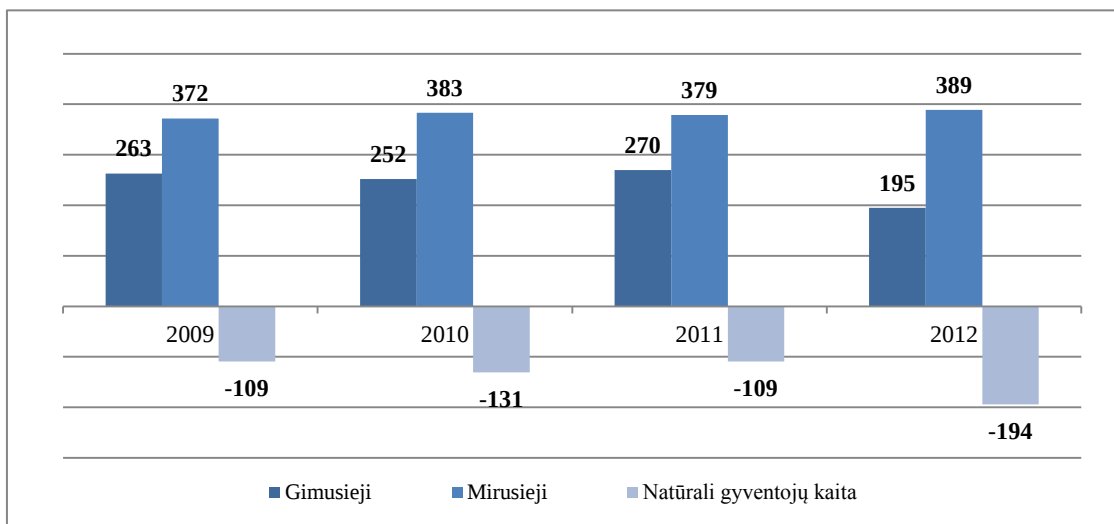
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų tankumas (gyventojų skaičius viename km²) Akmenės rajono savivaldybėje 2013 m. pradžioje siekė 26,3 gyventojai / km². Tais pačiais metais Šiaulių apskrities gyventojų tankumas buvo 34,0 gyventojai / km², šalies – 45,5 gyventojai / km². Didžiausias gyventojų tankumas apskrityje fiksuotas Šiaulių mieste (1.314,4 gyventojai / km²), mažiausias – Pakruojo rajono savivaldybėje (17,1 gyventojai / km²).

2009 m. Akmenės rajono savivaldybėje gimė 263 naujagimiai, 2012 m. – 195 (arba 25,9 proc. mažiau). Gimusiųjų skaičius 2009–2012 m. taip pat mažėjo šalyje 17,0 proc. (nuo 36.682 iki 30.459 naujagimių), Šiaulių apskrityje 21,1 proc. (nuo 3.488 iki 2.751 naujagimių) ir visose apskrities savivaldybėse.

Mirusiųjų skaičius Akmenės rajono savivaldybėje 2009–2012 m. augo (nuo 372 iki 389 mirusiųjų, arba 4,6 proc.). Analizuojamu laikotarpiu mirusiųjų skaičius mažėjo šalyje (2,6 proc.), Šiaulių apskrityje (0,8 proc.) bei Kelmės, Pakruojo, Šiaulių rajonų ir Šiaulių miesto savivaldybėse, o Joniškio ir Radviliškio rajonų savivaldybėse augo.

Gimstamumą viršijantis mirtingumas lemia neigiamą natūralią gyventojų kaitą. 2009–2012 m. laikotarpiu Akmenės rajono savivaldybėje natūrali gyventojų kaita buvo neigiama. Didžiausia neigiama natūrali gyventojų kaita Savivaldybėje fiksuota 2012 m. (-194), mažiausia 2009 ir 2011 m. (-109). Neigiama natūrali gyventojų kaita 2012 m. taip pat buvo fiksuota šalyje (-10.479), Šiaulių apskrityje (-1.642) ir visose apskrities savivaldybėse.

Gimusieji, mirusieji ir natūrali gyventojų kaita Akmenės rajono savivaldybėje 2009–2012 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Neigiamas migracijos saldo 2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje siekė -393, į rajoną atvyko 983, išvyko 1.376 asmenys. Neigiamas migracijos saldo rajone buvo fiksuotas visu 2009–2012 m. laikotarpiu, didžiausias – 2010 m. (-874), mažiausias – 2012 m. (-393). Šalyje ir visose Šiaulių apskrities savivaldybėse, nagrinėjamu laikotarpiu, migracijos saldo buvo neigiamas, o aukščiausias neigiamas rodiklis buvo 2010 m.

2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 58,7 proc., vaikai (iki 15 metų amžiaus) – 15,6 proc., pensinio amžiaus žmonės – 25,7 proc. visų gyventojų. 2009–2013 m. bendroje Akmenės rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus struktūroje mažėjo vaikų iki 15 metų amžiaus ir darbingo amžiaus gyventojų bei augo pensinio amžiaus gyventojų dalis. Gyventojų senėjimo tendencijos būdingos visai Lietuvos visuomenei.

UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

2009 m. Akmenės rajono savivaldybėje buvo 9,8 tūkst. užimtųjų gyventojų, 2012 m. jau tik 6,9 tūkst. Užimtųjų skaičius 2009–2012 m. Savivaldybėje sumažėjo 29,6 proc. 2009–2012 m. užimtųjų skaičius taip pat mažėjo šalyje (9,7 proc.), Šiaulių apskrityje (19,4 proc.) ir visose apskrities savivaldybėse. Tarp apskrities savivaldybių didžiausias užimtųjų gyventojų skaičiaus mažėjimas fiksuotas Akmenės rajono savivaldybėje, mažiausias – Kelmės rajono savivaldybėje (9,8 proc.).

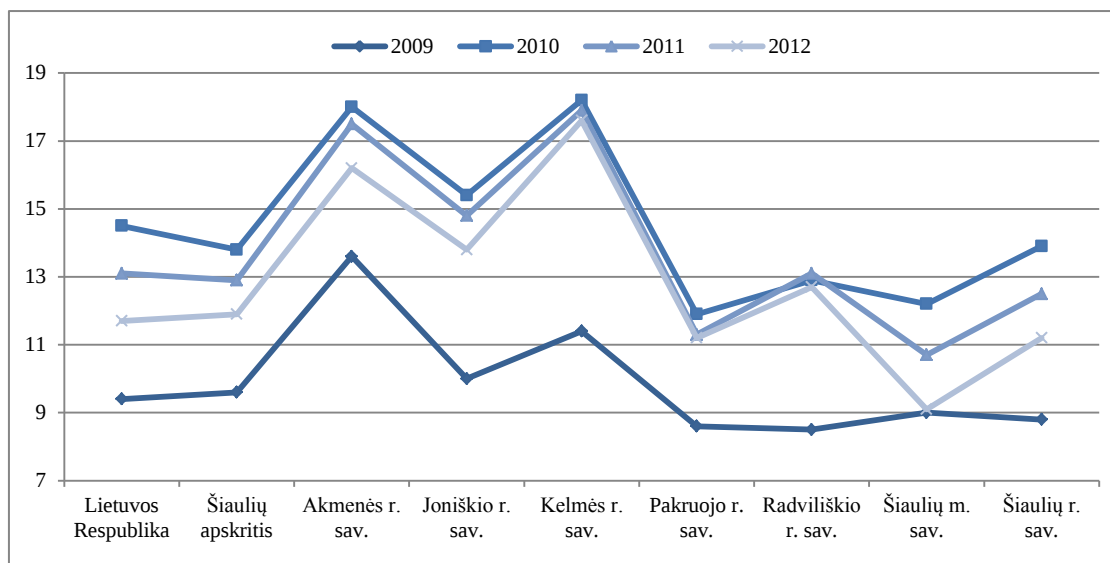
2012 m. 1.000-iui Akmenės rajono savivaldybės gyventojų teko 306,6 užimtieji. Tais pačiais metais 1.000-iui šalies gyventojų teko 427,9 užimtieji, 1.000-iui Šiaulių apskrities gyventojų – 391,6 užimtieji. Daugiausiai užimtųjų apskrityje teko 1.000-iui Šiaulių miesto (470,7), mažiausiai – 1.000-iui Pakruojo rajono (280,0) savivaldybių gyventojų.

Didžiausias registruotų bedarbių skaičius 2009–2012 m. laikotarpiu Akmenės rajono savivaldybėje buvo fiksuotas 2010 m. (3 tūkst.), mažiausias 2012 m. (2,2 tūkst.). 2012 m. palyginus su 2009 m., registruotų bedarbių skaičius Savivaldybėje sumažėjo 4,3 proc. 2012 m. šalyje buvo registruoti 216,9 tūkst. bedarbių, Šiaulių apskrityje – 21,3 tūkst. bedarbių. 2009–2012 m. bedarbių skaičius augo šalyje (6,8 proc.), Šiaulių apskrityje (1,4 proc.) ir visose apskrities savivaldybėse (išskyrus Akmenės rajono ir Šiaulių miesto savivaldybes).

2012 m. registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) Akmenės rajono savivaldybėje siekė 16,2 proc., Lietuvoje – 11,7 proc., Šiaulių apskrityje – 11,9 proc. Apskrityje 2012 m. didžiausias registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų

santykis fiksuotas Kelmės rajono savivaldybėje (17,6 proc.), mažiausias Šiaulių miesto savivaldybėje (9,1 proc.).

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2009–2012 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Akmenės rajono savivaldybėje 2012 m. siekė 2.021 Lt ir buvo 15,6 proc. didesnis nei Šiaulių apskrityje (1.748 Lt) bei 4,8 proc. mažesnis nei šalyje (2.124 Lt). Lyginant apskrities savivaldybes, pažymėtina kad 2012 m. didžiausias vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis fiksuotas Akmenės rajono savivaldybėje, mažiausias – Radviliškio rajono savivaldybėje (1.522 Lt). 2009–2012 m. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis augo Akmenės rajono savivaldybėje (13,7 proc.), šalyje (3,3 proc.), Šiaulių apskrityje (1,1 proc.) ir visose apskrities savivaldybėse (išskyrus Radviliškio rajono ir Šiaulių miesto savivaldybes).

ŠVIETIMAS

2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje iš viso veikė 17 švietimo įstaigų. Bendrojo ugdymo programas vykdė 9 švietimo įstaigos, kitos įstaigos – ikimokyklinio ir neformaliojo ugdymo programas vykdančios įstaigos, viena įstaiga teikė švietimo paslaugas (Pedagoginė psichologinė tarnyba).

Akmenės rajono savivaldybėje 2012 m. veikė 4 ikimokyklinio ugdymo įstaigos: Naujosios Akmenės vaikų lopšelis-darželis „Atžalynas“, Akmenės rajono Akmenės vaikų lopšelis-darželis „Gintarėlis“, Naujosios Akmenės vaikų lopšelis-darželis „Žvaigždutė“, Akmenės rajono Ventos vaikų lopšelis-darželis „Berželis“. 2012 m. rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigose buvo 741 vieta. Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2009–2012 m. laikotarpiu augo. 100-ui vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, 2012 m. teko 114 vietų, t. y. ne visos vietos ikimokyklinio ugdymo įstaigose buvo užimtos.

2009 m. pabaigoje Akmenės rajono ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankė 476 vaikai, 2012 m. pabaigoje – 650 vaikų (arba 36,6 proc. daugiau). 2009–2012 m. ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų skaičius augo šalyje (11,6 proc.), Šiaulių apskrityje (7,9 proc.) ir visose apskrities savivaldybėse (išskyrus Pakruojo ir Radviliškio rajonų savivaldybes).

2009-2010–2012-2013 m. m. Akmenės rajono savivaldybėje bendrojo ugdymo įstaigų skaičius sumažėjo viena įstaiga ir 2012-2013 m. m. rajone veikė 9 įstaigos: Akmenės rajono Akmenės gimnazija, Naujosios Akmenės Ramučių gimnazija, Akmenės rajono Papilės

Simono Daukanto gimnazija, Akmenės rajono Ventos gimnazija, Akmenės rajono Kruopių vidurinė mokykla, Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ progimnazija, Akmenės rajono Dabikinės specialioji mokykla, Naujosios Akmenės mokykla-darželis „Buratinas“, Akmenės rajono suaugusiųjų mokymo centras.

Bendrojo ugdymo mokyklų ir mokinių skaičius Akmenės rajono savivaldybėje

odiklis / Mokslo metai	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Mokinių skaičius	4.093	3.839	3.537	3.296
Mokyklų skaičius	10	9	9	9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2009-2010–2012-2013 m. m. bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius Akmenės rajone sumažėjo 19,5 proc. (nuo 4.093 iki 3.296). Tuo pačiu laikotarpiu bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičius mažėjo ir šalyje (15,1 proc.), Šiaulių apskrityje (17,6 proc.) bei visose apskrities savivaldybėse. Bendrojo ugdymo mokyklų mokinių skaičiaus mažėjimas sietinas su bendru gyventojų skaičiaus mažėjimu, neigiamais migracijos ir natūralios gyventojų kaitos rodikliais. Sumažėjęs mokinių skaičius lemia mažėjantį klasių komplektų užpildymą ir mokytojų skaičių.

2009-2010–2012-2013 m. m. mažėjant mokinių skaičiui Akmenės rajono savivaldybėje, mažėjo ir mokytojų skaičius. Nagrinėjamu laikotarpiu mokytojų skaičius rajono mokyklose sumažėjo 13,7 proc. (nuo 335 iki 289 mokytojų). Šios tendencijos atitiko bendras šalies, Šiaulių apskrities bei apskrities savivaldybių tendencijas.

Mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius tenkina rajono bendrojo ugdymo mokyklose veikiančios neformaliojo ugdymo grupės. Neformaliojo švietimo programos taip pat įgyvendinamos rajone veikiančiose neformalaus ugdymo įstaigose: Naujosios Akmenės muzikos mokykloje, Akmenės rajono Ventos muzikos mokykloje ir Akmenės rajono sporto centre.

JAUNIMO SITUACIJA

2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybėje gyveno 4.584 jauni žmonės (14–29 metų amžiaus), veikė 9 jaunimo ir 42 su jaunimu dirbančios organizacijos, mokinių savivaldos grupės, 2 atviros erdvės jaunimui.

2012 m. UAB „Spinter tyrimai“, UAB „Spinter“, VŠI Visuomenės iniciatyvų centras atliko Akmenės rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimus. Duomenų analizės sritys: mokykla, studijos, darbas, laisvalaikis, draugai, gyvenimo sąlygos, dalyvavimas, pilietinis – visuomeninis dalyvavimas, žalingi įpročiai ir kt. Remiantis šiuo tyrimu nustatyta, kad Akmenės rajono jaunimas daugiausiai problemų įvardija darbo, laisvalaikio, saugumo bei švietimo srityse. Nustatyta, kad 38 proc. Akmenės rajono ugdymo įstaigų moksleivių pasižymi vidutiniu pasitenkinimu mokykla bei ribotais gebėjimais joje kontroliuoti įvykius ir įveikti kylančius sunkumus. 8 proc. dalyvauja NVO veikloje, 6 proc. priklauso neformaliai grupei ar stiliui. Jaunų žmonių nuostatos politinio-pilietinio-socialinio aktyvumo atžvilgiu gana pozityvios: jaunimas jaučiasi laisvas pilietiškai, palankiai vertina žmones, dalyvaujančius visuomeninėje veikloje. Nedalyvaujančio arba mažai dalyvaujančio veiklose jaunimo pilietinis aktyvumas silpnas.

46 proc. studijuojančiųjų ketina tęsti studijas toje pačioje srityje Lietuvoje. Kitas studijų tęsimo alternatyvas (studijas kitoje srityje ar užsienyje) svarsto apie 8–16 proc. studentų.

Jaunimo nedarbas rajone 2013 m. duomenimis siekia 10,2 proc. Su verslumo politika

susipažinę 14 proc. jaunuolių. 10 proc. mano, kad Lietuvoje sudarytos sąlygos jauniems žmonėms plėtoti savo verslą. Vertindamas pagrindines su darbu susijusias problemas jaunimas išskiria sunkumus įsidarbinti, neturint patirties ar pažinčių, prastas ir sunkias darbo sąlygas, mažus atlyginimus. Dauguma dirbančių Savivaldybės jaunuolių yra samdomi darbuotojai, dirbantys visą darbo dieną. Kas antras dirbantis jaunuolis dirba pagal specialybę. Daugumai dirbančiųjų darbdaviai sudaro sąlygas mokytis ir tobulintis. Su problemomis darbe susidorojama gerai.

Vertindami laisvalaikio situaciją, esminėmis problemomis Akmenės rajono jauni žmonės įvardija naujų ir tinkamų laisvalaikio praleidimo vietų trūkumą; saugių ir tinkamų laisvalaikio vietų, skirtų leisti laiką gamtoje, trūkumą; informacijos apie esamas jaunimo veiklas stoką; nepakankamą laisvalaikio praleidimo formų kiekį. Vertindami su saugumu susijusią situaciją jaunimas įvardija patyčias, nesaugumą tamsiu paros metu.

Gera fizine savijauta pasižymi 52 proc. apklaustųjų, gera psichine savijauta – vos 38 proc. apklaustų jaunuolių. Tyrimo duomenys rodo, jog alkoholio vartojimas yra labiausiai paplitęs žalingas jaunų žmonių įprotis. Tam tikros patirties su narkotikais ar noro juos išbandyti turi 10 proc. respondentų. 86 proc. jaunuolių požiūris į narkotikus vienareikšmiškai neigiamas. 35 proc. jaunuolių reguliariai rūko. Duomenys rodo, kad alkoholio vartojimas yra labiausiai paplitęs žalingas jaunų žmonių įprotis. Alkoholio vartojimą ir kitus žalingus įpročius jaunimas įvardija kaip vieną didžiausių bendraamžių problemų.

Jaunimo problemų sprendimo Akmenės rajono savivaldybėje 2013–2018 metų plane numatytos prioritetinės kryptys, skirtos nustatytų problemų sprendimui ir sudarančios prielaidas jaunimo veiklos vystymui: laisvalaikio užimtumo, neformaliojo ugdymo paslaugų prieinamumo jaunimui didinimas, verslumo ugdymas, sveikos gyvensenos skatinimas ir jaunimo politikos plėtra.

SVEIKATOS APSAUGA

2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje veikė LR Sveikatos apsaugos ministerijos sistemai priklausančios 6 ambulatorinės sveikatos priežiūros įstaigos, 8 medicinos punktai ir viena ligoninė. Rajone taip pat veikė 4 privačios asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir 2 privačios odontologinės priežiūros įstaigos.

Akmenės rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose 2012 m. dirbo 41 praktikuojantis gydytojas, o 10.000-ių Savivaldybės gyventojų teko 18,5 praktikuojantys gydytojai (10,8 proc. daugiau nei 2009 m.). Tais pačiais metais 10.000-ių šalies gyventojų teko 42,4, 10.000-ių Šiaulių apskrities gyventojų – 25,8 praktikuojantys gydytojai.

2012 m. Akmenės rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose dirbo 113 praktikuojančių slaugytojų ir 9 odontologai. 10.000-ių Akmenės rajono gyventojų 2012 m. teko 50,9 praktikuojančių slaugytojų ir 4,1 odontologai. Šalyje tais pačiais metais 10.000-ių gyventojų teko 79,4 praktikuojantys slaugytojai ir 9,3 odontologai, Šiaulių apskrityje – 78,3 praktikuojantys slaugytojai ir 6,1 odontologai.

2012 m. Akmenės rajono savivaldybės poliklinikose ir ambulatorijose vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė 6,5 karto (20,4 proc. daugiau nei 2009 m.). Šalyje ir Šiaulių apskrityje, poliklinikose ir ambulatorijose, atitinkamai vienas gyventojas vidutiniškai apsilankė 8 ir 7,4 karto. Asmenų skaičius, kuriems 2009–2012 m. suteikta greitoji medicinos pagalba, rajone išaugo 10,6 proc. (nuo 6.667 iki 7.377). Šiaulių apskrityje ir šalyje greitosios medicinos pagalbos iškvietai skaičius 2009–2012 m. taip pat augo.

Higienos instituto duomenimis, 2012 m. Akmenės rajono savivaldybės ambulatorinę pagalbą teikiančiose sveikatos priežiūros įstaigose buvo užregistruoti 36.368 suaugusiųjų (nuo 18 metų) ir 10.458 vaikų (iki 18 metų) susirgimai. 1.000-iui suaugusiųjų, nagrinėjama

metais, teko 1.989,17 susirgimai, 1.000-iui vaikų – 2.478,79 susirgimai. 1.000-iui suaugusiųjų ir vaikų tekęs susirgimų skaičius, Akmenės rajono savivaldybėje 2012 m. buvo mažesnis nei šalyje, kur 1.000-iui suaugusiųjų teko 2.148,45 susirgimai, o 1.000-iui vaikų – 2.706,71 susirgimai. Šiaulių apskrityje suaugusiųjų sergamumas (1.000-iui suaugusiųjų teko 1.910,42 susirgimai) buvo mažesnis, o vaikų (1.000-iui vaikų – 2.618,77 susirgimai) didesnis negu Akmenės rajono savivaldybėje.

Akmenės rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje, daugiausiai žmonių miršta nuo kraujotakos sistemos ligų (54,51 proc. visų mirusiųjų 2012 m. rajone), piktybinių navikų (19,5 proc. visų mirusiųjų 2012 m. rajone) ir išorinių priežasčių (9,0 proc. visų mirusiųjų 2012 m. rajone).

Siekiant pagerinti visuomenės sveikatingumo rodiklius, būtina vykdyti gyventojų švietimą sveikatingumo išsaugojimo klausimais, didžiausią dėmesį skiriant prevencinių programų prieš lėtines neinfekcines ligas vykdymui savivaldybėje, infekcinių ligų profilaktikos priemonėms, sveikai mitybai ir fiziniam aktyvumui visais gyvenimo tarpsniais. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sveikam senėjimui, nes slaugos ir priežiūros sistemos paslaugomis daugiausiai naudojasi vyresnio amžiaus asmenys.

SOCIALINĖ APSAUGA

Socialinių paslaugų poreikis Akmenės rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, didėja. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys turintys negalią, socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai, vaikai likę be tėvų globos, kiti asmenys, turintys socialinių problemų.

Akmenės rajono, kaip ir visos šalies, gyventojai senėja. Jei 2009 m. pradžioje pensinio amžiaus gyventojai Savivaldybėje sudarė 22,6 proc. visų gyventojų, tai 2013 m. pradžioje jau 25,7 proc. Gyventojų senėjimo procesas yra neigiamas reiškiny, turintis ryškų socialinį, ekonominį poveikį. Senstant visuomenei didėja sveikatos priežiūros, pensionatų, globos ir rūpybos įstaigų poreikis, o kartu ir išlaidos šioms paslaugoms teikti.

Socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius Akmenės savivaldybėje didėja. 2009 m. Savivaldybėje buvo įregistruotos 112 socialinės rizikos šeimų, kuriose augo 291 vaikas, o 2012 m. – 126 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 314 vaikų. 2012 m. duomenis, palyginus su 2009 m. duomenimis, socialinės rizikos šeimų bei jose augusių vaikų skaičius šalyje mažėjo. Šiaulių apskrityje socialinės rizikos šeimų daugėjo, tačiau jose augusių vaikų skaičius mažėjo. Tarp apskrities savivaldybių, socialinės rizikos šeimų skaičius augo Kelmės, Radviliškio rajonų ir Šiaulių miesto savivaldybėse, socialinės rizikos šeimose augusių vaikų skaičius augo Radviliškio rajono ir Šiaulių miesto savivaldybėse.

2009–2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje pagalbą į namus ir socialinę globą namuose gavusių asmenų skaičius sumažėjo 3,3 proc. Jei 2009 m. Savivaldybėje šias socialines paslaugas gavo 123 asmenys, tai 2012 m. – 119 asmenų. Pagalbą į namus ir socialinę globą namuose gavusių asmenų skaičius, nagrinėjamu laikotarpiu, augo šalyje (17,3 proc.) ir Šiaulių apskrityje (27,7 proc.) bei visose apskrities savivaldybėse (išskyrus Akmenės rajono savivaldybę).

Akmenės rajono socialinių paslaugų teikėjai

Seniūnijos pavadinimas	Socialinės paskirties įstaigos/nevyriausybinių organizacijos pavadinimas
Naujosios Akmenės miesto	• Akmenės rajono socialinių paslaugų namai; • Naujosios Akmenės lopšelio-darželio „Atžalynas“ filialas Vaikų dienos centras; • Naujosios Akmenės Caritas; • Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Akmenės viltis“; • Akmenės rajono diabeto klubas „Sadutė“; • Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Akmenės rajono filialas; • Lietuvos pensininkų sąjungos „Bočiai“ Naujosios Akmenės miesto bendrija; • Akmenės krašto artrito bendrija; • Akmenės sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija.
Naujosios Akmenės kaimiškoji	• Naujosios Akmenės kaimiškosios seniūnijos neįgaliųjų klubas „Žėrutis“.
Akmenės	• Akmenės rajono savivaldybės vaikų globos namai; • Akmenės rajono cerebrinio paralyžiaus bendrija; • VšĮ „Gelbėkit vaikus“ Akmenės vaikų dienos centras „Akmenėliai“; • Akmenės rajono neįgaliųjų draugija; • Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“.
	• Papildės seniūnijos pagyvenusių žmonių klubas „Atgaiva“; • Papildės seniūnijos neįgaliųjų klubas „Parama“.
Ventos	• Ventos neįgaliųjų klubas „Dalia“.
Rajono kurčiųjų bendruomenė (visuomeninė organizacija neįregistruota, tačiau rajone gyvenantys žmonės su klausos negalia yra susitelkę, vyksta bendri renginiai)	

Šaltinis: Akmenės rajono savivaldybės 2013 metų socialinių paslaugų planas

Akmenės rajono savivaldybės tarybos įsteigtų Akmenės rajono socialinių paslaugų namų ir Akmenės rajono savivaldybės vaikų globos namų veiklos sritis apima visų Savivaldybės vietovių gyventojų poreikius socialinėms paslaugoms, kurias minėtos įstaigos teikia. Nevyriausybinių organizacijos – Akmenės rajono diabeto klubas „Sadutė“, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Akmenės rajono filialas, Akmenės rajono cerebrinio paralyžiaus bendrija, Akmenės krašto artrito bendrija, Akmenės sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija, Akmenės rajono neįgaliųjų draugija atstovauja visų Savivaldybės vietovių neįgaliųjų interesams, nepriklausomai nuo to, kur pastarieji gyvena. Kitos lentelėje paminėtos nevyriausybinių organizacijos yra įsikūrusios seniūnijose ir aptarnauja tik atitinkamos seniūnijos gyventojus, teikia jiems pigias, prieinamas socialines paslaugas. Nevyriausybinių organizacijų veikla yra skatinama ir remiama, jų socialinės programos iš dalies finansuojamos Savivaldybės biudžeto lėšomis.

Socialinės paslaugos rajone teikiamos įvairių socialinių poreikių asmenims. Socialinių paslaugų vartotojų daugėja, todėl rajone būtina išlaikyti esamą socialinių darbuotojų skaičių arba jį didinti. Gerinant socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, būtina skatinti socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, visuomeninių organizacijų veiklą bei bendradarbiavimą tarp socialinių įstaigų.

KULTŪRA

Naujosios Akmenės Kultūros rūmai pastatyti 1958 m. 2003 m. reorganizavus rajono kultūros įstaigas, įkurtas Akmenės rajono savivaldybės kultūros centras. Kultūros centrui pavaldūs Akmenės, Alkiškių, Kruopių, Papilės ir Ventos kultūros namai. Kultūros centre 2012 m. veikė 54 mėgėjų meno kolektyvai, kurių veikloje dalyvavo 612 asmenų. Mėgėjų meno kolektyvų skaičius bei šių kolektyvų veikloje dalyvavusių asmenų skaičius Akmenės rajone 2009–2012 m. laikotarpiu mažėjo (sumažėjo atitinkamai 15,6 ir 17,2 proc.). Šis

sumažėjimas analizuojamu laikotarpiu buvo mažesnis nei Lietuvoje (sumažėjimas kolektyvų – 30,7 proc., dalyvių – 33,9 proc.), Šiaulių apskrityje (sumažėjimas kolektyvų – 33,7 proc., dalyvių – 37,8 proc.) ir daugumoje apskrities savivaldybių (išskyrus Šiaulių rajoną).

Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka yra svarbus informacijos, kultūros ir švietimo centras. Viešoji biblioteka savivaldybės teritorijoje turi 11 kaimo ir 2 miesto filialus, kurių bendrą tinklą sudaro: Agluonų, Daubiškių, Eglesių, Jucių, Kairiškių, Kivylių, Kruopių, Pakalniškių, Papilės, Sablauskių, Vegerių kaimo filialai ir Akmenės miesto ir Ventos miesto bibliotekos-filialai. Rajono bibliotekose 2012 m. dirbo 39 darbuotojai, iš kurių 32 – profesionalūs bibliotekininkai.

Akmenės rajono bibliotekų paslaugomis 2012 m. naudojosi 5.744 skaitytojai. Tai 271 skaitytoju mažiau negu 2011 m. 2012 m. bibliotekininkai aptarnavo 22,6 proc. rajono gyventojų. Viešoji biblioteka nuosekliai formuoja kokybiškesnę fondų sudėtį, atsižvelgdama į skaitytojų poreikius bei vartotojų skaitymo apklausos duomenis. Lyginant su 2011 m., dokumentų fondas viešojoje bibliotekoje padidėjo 997 fiz. vnt. 100-ui gyventojų tenkantis bibliotekų dokumentų fondas 2012 m. Savivaldybėje (846) buvo didesnis nei šalyje (470), apskrityje (577) ir daugumoje apskrities savivaldybių (išskyrus Pakruojo rajoną). 2009–2012 m. laikotarpiu 100-ui gyventojų tenkantis bibliotekų dokumentų fondas padidėjo 7,9 proc.

Skaitytojams į namus 2012 m. buvo išduota 135 tūkst. egz. spaudinių. Spaudinių išdavimas Savivaldybės bibliotekose 2009–2012 m. laikotarpiu kito netolygiai, o lyginant 2012 ir 2009 m. duomenis sumažėjo 10,6 proc. Atitinkamai sumažėjo ir vienam skaitytojui tenkantis išduotų dokumentų skaičius (nuo 25 išduotų dokumentų 2009 m. iki 24 – 2012 m.). Šis rodiklis 2012 m. Savivaldybėje buvo mažesnis nei šalyje (29), apskrityje (24) ir daugumoje apskrities savivaldybių (išskyrus Šiaulių rajoną).

Akmenės rajone veikia 2007 m. įkurtas Akmenės rajono savivaldybės Akmenės krašto muziejus. Nuo 2009 m. Savivaldybės tarybos sprendimu muziejui perduoti Lazdynų Pelėdos ir Simono Daukanto memorialiniai muziejai. Muziejuje 2012 m. apsilankė 3.513 lankytojų, iš kurių 880 – pavieniai lankytojai. Tais pačiais metais surengti 42 edukaciniai užsiėmimai (514 dalyvių) ir 27 renginiai (1.340 lankytojų). Muziejaus interneto svetainėje per metus aplankė 1.960 lankytojų.

2012 m. Akmenės krašto muziejaus rinkiniuose buvo saugoma 4.011 eksponatų. Didžiąją dalį muziejaus kolekcijos sudaro Papilės jūros periodo uolienos su fosilinės faunos ir floros liekanomis: belemnitai, amonitai, oolitai, fosilijos. 2009 m. muziejuje atidaryta dieninių drugelių ekspozicija (B. Izenbeko kolekcija), veikia tautodailės ekspozicija.

SPORTAS

2012 m. Savivaldybėje kūno kultūros ir sporto veiklos priemonės įgyvendino Akmenės rajono sporto centras (savivaldybės biudžetinė neformaliojo ugdymo įstaiga) ir 12 sporto klubų. Sporto centre 2012 m. bokso, futbolo, krepšinio, lengvosios atletikos, stalo teniso, karate užsiėmimus lankė 394 mokiniai. Kasmet sporto centro vykdomuose sporto renginiuose dalyvauja daugiau kaip 2 tūkst. rajono gyventojų.

2012 m. Akmenės rajone veikiančiose sporto organizacijose sportavo 850 asmenų. Sportuojančiųjų dalis, nuo visų gyventojų, Savivaldybėje 2012 m. siekė 3,8 proc. Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių bei jų dalyvių skaičius Akmenės rajono savivaldybėje 2009–2012 m. kito netolygiai, o lyginant 2012 ir 2009 m. duomenis padidėjo atitinkamai 33,8 ir 26,4 proc. Varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių dalis nuo visų gyventojų 2012 m. savivaldybėje siekė 18,5 proc. ir atsiliko nuo šalies (29,6 proc.), apskrities (34,8 proc.) ir daugumos apskrities savivaldybių (išskyrus Joniškio rajoną) rodiklių.

Savivaldybėje organizuojami tradiciniai renginiai: bėgimas „S. Daukanto takais“

Papilėje 8,2 km, estafetinis bėgimas Naujosios Akmenės mieste, tarptautinės kyokušin karate varžybos, kultivuojamų sporto šakų rajono pirmenybės. 2012 m. rajone vykdytos krepšinio, futbolo, salės futbolo, stalo teniso, štangos spaudimo, šachmatų pirmenybės, kuriuose rungtyniavo apie 500 rajono gyventojų.

Akmenės rajono savivaldybėje yra 13 sporto salių, 20 lauko krepšinio-tinklinio aikštelių, 1 stadionas, 11 futbolo aikštelių, vienas aerodromas ir viena automobilių kroso trasa. Tiek sporto centro, tiek sporto klubų statinių būklė prasta. Akmenės rajono sporto centras statytas 1980 m, ir nuo to laiko nebuvo atlikti nei pastato kapitalinio remonto, nei rekonstrukcijos darbai. Naujosios Akmenės sporto komplekso baseinas ir pagalbinės patalpos šiuo metu neeksploatuojamos. Siekdamą pagerinti esamą situaciją Akmenės rajono savivaldybės administracija inicijavo projekto „Naujosios Akmenės sporto rūmų atnaujinimas ir sveikatingumo komplekso įrengimas“ įgyvendinimą valdžios ir privačių subjektų partnerystės būdu.

VIEŠASIS SAUGUMAS

2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje užregistruoti 536 nusikaltimai, kurių didžiąją dalį sudarė vagystės (31,1 proc.). Rodiklis, nusakantis 100.000-ių gyventojų tenkantį nusikaltimų skaičių, Akmenės rajone 2012 m. siekė 2.382 ir lyginant su 2009 m. padidėjo 68,6 proc. Šis padidėjimas buvo ženkliai didesnis nei vidutiniškai Lietuvoje (augimas 4,6 proc.), Šiaulių apskrityje (augimas 32,4 proc.) ir daugumoje apskrities savivaldybių (išskyrus Joniškio rajoną). Nors ir didėjantis, nusikalstamumas (100.000-ių gyventojų) Savivaldybėje 2012 m. buvo vienas mažiausių apskrityje (viršijo tik Kelmės ir Šiaulių rajonų rodiklius).

Nepilnamečių nusikalstamumas 2009–2012 m. laikotarpiu Savivaldybėje kito netolygiai: 2010 m. ženkliai sumažėjo (nuo 49 nusikaltimų 2009 m. iki 17 – 2010 m.), o 2011–2012 m. išaugo (iki 31 nusikaltimo 2012 m.).

2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje buvo ištirti 364 nusikaltimai (392 nusikalstamos veikos). Ištirtų nusikaltimų dalis 2012 m. sudarė 68 proc. nuo visų įvykdytų nusikaltimų. Nusikaltimų išaiškinamumas Savivaldybėje 2009–2012 m. laikotarpiu kito netolygiai: 2010–2011 m. mažėjo (sumažėjo nuo 68 proc. 2009 m. iki 60 – 2011 m.), o 2012 m. vėl išaugo. Ištirtų nusikaltimų dalis 2012 m. Savivaldybėje buvo didesnė nei vidutiniškai Lietuvoje (51 proc.) ir Šiaulių apskrityje (67 proc.), o iš visų apskrities savivaldybių atsiliko tik nuo Pakruojo rajono.

Policijos ir kitų institucijų kompleksiskai ir aktyviai vykdomos prevencinės akcijos, sugriežtintos sankcijos už kelių eismo taisyklių pažeidimus bei kitos prevencinio pobūdžio priemonės padėjo gerinti situaciją keliuose. 2012 m. Akmenės rajone užregistruota 11 įskaitinių kelių eismo įvykių, kurių metu buvo sužeista 12 žmonių. Kelių eismo įvykių skaičius ir jų metu sužeistų žmonių skaičius Savivaldybėje 2009–2012 m. laikotarpiu tolygiai mažėjo (kelių eismo įvykių sumažėjo 2,2 karto, sužeistų žmonių – 2,1 karto).

2012 m. Savivaldybėje užregistruoti 107 gaisrai, kuriuose žuvo 1 žmogus. Gaisrų skaičius Akmenės rajono savivaldybėje 2009–2012 m. laikotarpiu sumažėjo 68,1 proc. Analizuojamu laikotarpiu gaisrų skaičius mažėjo ir šalyje (69,5 proc.), apskrityje (66,7 proc.) bei visose apskrities savivaldybėse.

VIDAUS APLINKOS ANALIZĖ

TEISINĖ BAZĖ

Akmenės rajono savivaldybė savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidaus dokumentais: Akmenės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Akmenės rajono savivaldybės administracijos nuostatais ir kitais savivaldos

institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Akmenės rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, vykdomoji institucija – administracijos direktorius, administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Savivaldybės funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba. Viešojo administravimo funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba, Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos), kiti Savivaldybės įstaigų ir tarnybų vadovai, valstybės tarnautojai, kuriems teisės aktai ar Savivaldybės tarybos sprendimai suteikia viešojo administravimo teises Savivaldybės teritorijoje. Viešąsias paslaugas teikia Savivaldybės įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys.

Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų Savivaldybės bendruomenės atstovų – 25 Savivaldybės tarybos narių. 2011 m. balandžio 18 d. sprendimu Nr. T-90 sudaryti 5 Akmenės rajono savivaldybės tarybos komitetai: Biudžeto, finansų ir vietos ūkio komitetas; Aplinkos apsaugos, žemės, miškų ir urbanistikos komitetas; Sveikatos ir socialinės apsaugos komitetas; Švietimo, kultūros ir sporto komitetas; Kontrolės komitetas.

Savivaldybės taryba 2011 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. T-211 patvirtino Akmenės rajono savivaldybės administracijos struktūrą. Administraciją šiuo sprendimu sudaro: Administracijos direktorius, Administracijos direktoriaus pavaduotojas, Bendrasis, Buhalterinės apskaitos, Centralizuotas savivaldybės vidaus audito, Civilinės metrikacijos, Finansų ir biudžeto valdymo, Informacinių technologijų, Juridinis, Socialinės paramos, Statybos, Strateginio planavimo ir investicijų, Švietimo, kultūros ir sporto, Teritorijų planavimo, architektūros ir paveldosaugos, Vaiko teisių apsaugos, Viešųjų pirkimų, Vietinio ūkio ir turto valdymo, Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriai, Savivaldybės gydytojas, Viešųjų ryšių vyriausiasis specialistas bei Akmenės, Kruopių, Naujosios Akmenės kaimiškoji, Naujosios Akmenės miesto, Papilės ir Ventos seniūnijos.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

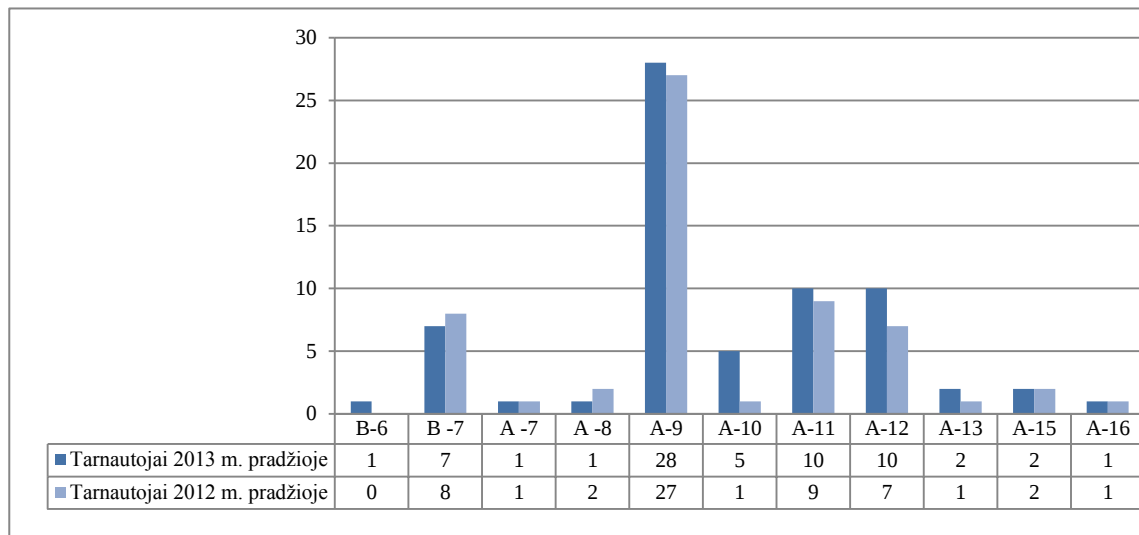
Akmenės rajono savivaldybės taryba 2011 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. T-212 yra nustačiusi didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto skaičių – 169 (etatai). Iki šios datos galiojusiu 2007 m. gruodžio 19 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-212 buvo patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 179.

2009–2013 m. pradžios laikotarpiu faktinis pareigybių skaičius Akmenės rajono savivaldybės administracijoje kito netolygiai: 2010–2011 m. pradžioje mažėjo (sumažėjo nuo 149 etatų 2009 m. iki 144 – 2011 m.), o 2012–2013 m. pradžioje išaugo (iki 151 etato). Panašiai analizuojamu laikotarpiu kito ir bendras pagal neterminuotas ir terminuotas darbo sutartis dirbusiųjų skaičius. 2013 m. pradžioje Savivaldybės administracijoje pagal neterminuotas ir terminuotas darbo sutartis dirbo 151 darbuotojas t. y. 4,1 proc. daugiau nei 2009 m. pradžioje.

2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybės administracijoje dirbo 68 valstybės tarnautojai, iš kurių 60 tarnautojų turėjo A kategoriją. 2013 m. pradžioje Savivaldybės administracijoje didžioji dalis valstybės tarnautojų turėjo A9 (28 tarnautojai) ir A11–12 (20 tarnautojų) pareigybines kategorijas. Aukščiausias A15–16 kategorijas 2013 m. pradžioje

Administracijoje turėjo trys, žemiausias – B6–7 kategorijas – 8 valstybės tarnautojai. Lyginant su 2012 m. pradžios duomenimis, 2013 m. pradžioje Administracijoje sumažėjo tarnautojų turinčių B7 ir A8 kategorijas bei išaugo B6, A9–A13 kategorijas turinčių valstybės tarnautojų skaičius.

Valstybės tarnautojų pareigybių pasiskirstymas pagal kategorijas Akmenės rajono savivaldybės administracijoje 2012–2013 m. pradžioje

Šaltinis: Juridinis skyrius

2013 m. pradžioje Akmenės rajono savivaldybės administracijoje I kvalifikacinė klasė suteikta 7,3 proc., II klasė – 30,1 proc., III klasė – 47,0 proc. visų valstybės tarnautojų. Kvalifikacines klases turinčių valstybės tarnautojų dalis Administracijoje 2010–2013 m. pradžios laikotarpiu didėjo: 2010 m. pradžioje kvalifikacines klases turėjo 60,3 proc., 2011 m. pradžioje – 71,2 proc., 2012 m. pradžioje – 89,8 proc., 2013 m. pradžioje – 85,3 proc. visų valstybės tarnautojų.

2012 m. buvo organizuota 14 konkursų Savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų pareigoms, 3 konkursai – dirbančių pagal darbo sutartis pareigoms, 1 konkursas – pakaitinio valstybės tarnautojo pareigoms ir 2 konkursai – įstaigų vadovų pareigoms.

Kadangi kasmet didėja reikalavimai viešojo administravimo institucijoms, labai svarbus kvalifikacijos tobulinimas. 2012 m. iš Savivaldybės biudžeto Administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, kvalifikacijos kėlimui ir mokymui išleista 14.900 Lt, mokėsi 61 asmuo (palyginimui 2011 m. – 10.077 Lt/ 50 asmenų). Didelis dėmesys skirtas valstybės tarnautojų įvadiniam mokymui: iš visų besimokančiųjų įvadiniuose mokymuose dalyvavo 17 tarnautojų, tam išleista 6.120 Lt.

PLANAVIMO SISTEMA

Savivaldybės veiklos planavimas pagal veiklos rezultatų pasiekimo trukmę yra suskirstytas į tris kategorijas: ilgos trukmės – Akmenės rajono savivaldybės strateginis planas; vidutinės trukmės (3 metų) – Akmenės rajono savivaldybės strateginis veiklos planas; trumpojo laikotarpio (1 metų) – savivaldybės biudžetas.

Akmenės rajono savivaldybės 2010–2015 metų strateginis plėtros planas patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. T-237. Akmenės rajono savivaldybės strateginiame plane išskirti 4 prioritetai: Žmoniškųjų išteklių ugdymas bei tobulinimas; Ekonomikos skatinimas; Sanglaudos didinimas; Darni žemės ūkio ir kaimo plėtra. Prioritetų įgyvendinimui numatyta 16 tikslų ir 41 uždavinys, už kurių įvykdymą

paskirti atsakingi Savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai ir kitos Savivaldybės administracijai pavaldžios institucijos bei įstaigos.

Savivaldybėje nuo 2008 m. kasmet rengiamos strateginės veiklos programos. 2013 m. vasario 7 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-3 patvirtintos 2013–2015 metų strateginės veiklos programos: Švietimo, kūno kultūros ir sporto paslaugų teikimo Akmenės rajono gyventojams programa; Socialinės paramos teikimo srityje: Akmenės rajono savivaldybės 2013 m. socialinių paslaugų planas; Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei socialinės atskirties mažinimo programa; Investicijų programa; Savivaldybės 2013 m. veiklos pagrindinių funkcijų vykdymo strategijos formavimo ir įgyvendinimo programa; Akmenės rajono infrastruktūros priežiūros ir plėtros programa; Kultūros veiklos plėtros ir jos vaidmens bendruomenės gyvenime stiprinimo programa; Žemės ūkio ir kaimo plėtros programa; Priešgaisrinės ir civilinės saugos užtikrinimo programa.

Siekdama tobulinti strateginio planavimo procesą ir Savivaldybės veiklos valdymą Akmenės rajono savivaldybė inicijavo projekto „Regioninės plėtros gerinimas, tobulinant strateginio planavimo sistemą Akmenės rajono savivaldybėje“ teikimą Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti. Įgyvendinant minėtą projektą parengtas Akmenės rajono savivaldybės 2014–2016 m. strateginis veiklos planas bei rengiamas Akmenės rajono savivaldybės 2016–2021 metų strateginis plėtros planas ir įvairių sričių sektorinės studijos: Turizmo, sporto ir laisvalaikio sektorinė studija; Verslo plėtros ir investicijų pritraukimo sektorinė studija; Švietimo ir kultūros sektorinė studija; Socialinės paramos ir sveikatos sektorinė studija.

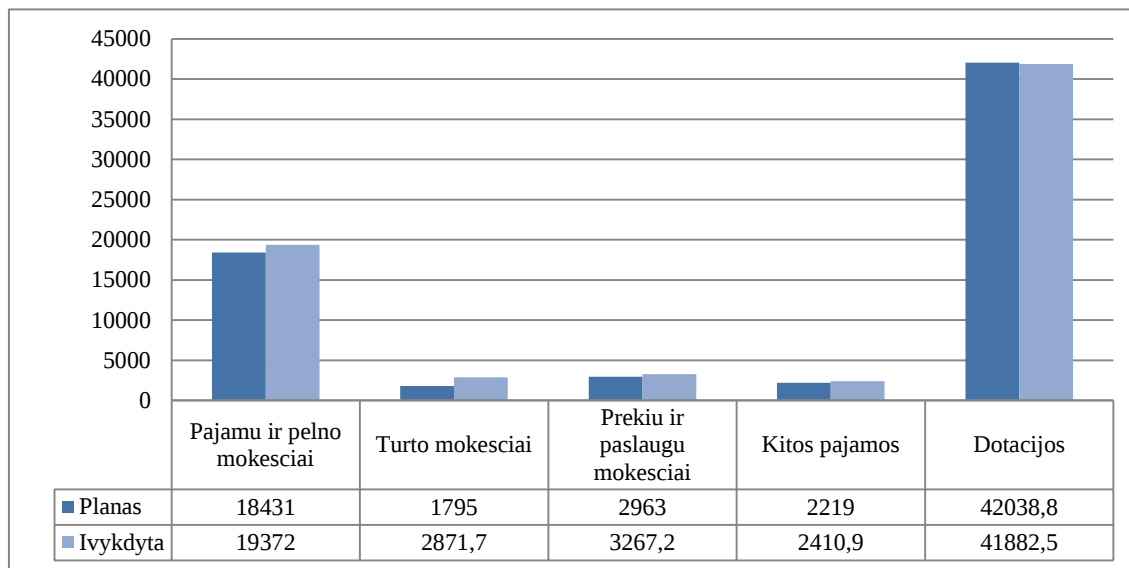
FINANSINIAI IŠTEKLIAI

Akmenės rajono savivaldybės strateginių veiklos programų pagrindinis finansavimo šaltinis – Savivaldybės biudžeto lėšos. Akmenės rajono savivaldybės taryba patvirtino 2012 m. biudžetą – 77.256,6 tūkst. Lt. Vykdant Lietuvos Respublikos įstatymus metų eigoje biudžetas sumažintas 2.349,6 tūkst. Lt, biudžeto pajamos padidintos 931,9 tūkst. Lt.

Patikslintas 2012 m. biudžeto pajamų planas – 75.871,3 tūkst. Lt įvykdytas 101,3 proc. ir gauta daugiau planuotų pajamų 977,6 tūkst. Lt. Iš mokesčių ir dotacijų surinkta 2.587,0 tūkst. Lt daugiau planuotų pajamų. Skolintų lėšų planas neįvykdytas 1.609,4 tūkst. Lt, nes mažiau paimta planuotų paskolų.

Pajamų planas pagal pajamų rūšis įvykdytas: Savivaldybės biudžeto prognozuojamų pajamų planas įvykdytas 105,2 proc.; Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą planuota surinkti 1.946 tūkst. Lt, planas įvykdytas 99,1 proc. (nesurinkta 17,3 tūkst. Lt); Biudžetinių įstaigų pajamų planas įvykdytas 90,2 proc.; Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos pajamos įvykdytos 140,6 proc., arba surinkta daugiau pajamų 476,1 tūkst. Lt, iš jų: mokesčio už aplinkos teršimą – 248,3 tūkst. Lt. arba 124,7 proc., mokesčių už valstybinius gamtos išteklius – 224,9 tūkst. Lt, mokesčio už medžiojamų gyvūnų išteklius – 2,9 tūkst. Lt.

Savivaldybės 2012 m. biudžeto pajamų įvykdymas pagal pajamų rūšis, tūkst. Lt

Šaltinis: Finansų ir biudžeto valdymo skyrius

Akmenės rajono savivaldybės biudžeto asignavimai 2013 m. buvo patvirtinti pagal 8 programas. Savivaldybės administracija disponavo Privatizavimo fondo (fondo lėšos gaunamos už privatizuotą Savivaldybės turtą ir banko palūkanas), Savivaldybės aplinkos apsaugos specialiosios programos (programos pajamos sudaro 80 proc. į savivaldybės biudžetą įplaukusių mokesčių už aplinkos teršimą, mokestis už kitą žemės, vandens telkinių bei kitų gamtos išteklių nuomą, mokesčiai už sužalotus ar sunaikintus želdinius ir kt.), Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos (programos pajamos sudaro 20 proc. į savivaldybės biudžetą įplaukusių mokesčių už aplinkos teršimą, 20 proc. už kitus valstybinius gamtos išteklius, Tarybos sprendimais skiriamos savivaldybės biudžeto lėšos ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos) ir kitų programų lėšomis.

Be Savivaldybės kontroliuojamų finansavimo šaltinių, strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti naudojamos ir kitų šaltinių lėšos. 2012 m., kaip ir ankstesniais metais, didelę įtaką rajono plėtrai, taip pat ir Savivaldybės veiklai turi ES struktūrinių fondų ir kita tarptautinė finansinė parama. 2012 m. buvo įgyvendinami 52 ES paramos lėšomis bendrai finansuojami projektai, kurių bendra vertė – 174.308 tūkst. Lt. Iki 2012.12.31 įsisavinta 66.162 tūkst. Lt, iš kurių ES finansinė parama ir valstybės lėšos sudarė 60.429 tūkst. Lt, Akmenės rajono savivaldybės lėšos – 6.123 tūkst. Lt, privačios lėšos – 1.985 tūkst. Lt. 2012 m. baigti įgyvendinti 4 ES lėšomis bendrai finansuoti projektai: Akmenės rajono savivaldybės detaliųjų ir specialiųjų planų parengimas; Akmenės dumblo apdorojimo įrenginių statyba; Ventos miesto statybininkų gatvės rekonstrukcija; Naujosios Akmenės senamiesčio gyvenamosios aplinkos sutvarkymas.

RYŠIŲ, INFORMACINĖS IR KOMUNIKAVIMO SISTEMOS

Kaip veiklos viešinimo ir įvaizdžio kūrimo priemonė Savivaldybei svarbus internetinis puslapis www.akmene.lt, kuris yra atnaujinamas pateikiant svarbiausias naujienas, Savivaldybės tarybos sprendimus, direktoriaus įsakymus ar kitą aktualią gyventojams, turistams ar verslininkams informaciją.

Rajono laikraštyje „Vienybė“ 2012 m. sistemingai skelbtos užsakomosios publikacijos: kas šeštadienį buvo leidžiama skiltis „Savivaldybės savaitė“, kas mėnesį – trijų laikraščio puslapių apimties priedas „Savivaldybės žinios“. Nemokamai spausdintos Savivaldybės tarybos darbotvarkės, Savivaldybės tarybos norminių teisės aktų projektai,

priimti teisės aktai.

Sudarytos sutartys su televizijos transliuotojais sistemingai rodyti užsakomosioms laidoms per Ventos regioninę televiziją (VTV) bei Šiaulių apskrities televiziją (ŠTV). Per VTV rodyti Savivaldybės tarybos posėdžiai ir jų komentarai, apžvelgtos savivaldos aktualijos. Per ŠTV transliuota laida „Ventos vingiais“, skirta formuoti teigiamą Akmenės krašto įvaizdį.

Per nacionalinį radiją bei nacionalinę ir komercines televizijas (LRT, LNK, TV3, BTV, „Lietuvos ryto“, Info TV) nemokamai transliuota keliasdešimt siužetų iš Savivaldybės gyvenimo, Savivaldybės mero interviu.

2010–2012 m. daugėjo Savivaldybės interneto svetainės lankytojų, kurie į įstaigą kreipėsi elektroniniu būdu per skyrių „Klausimai“, skaičius. Viso per šį skyrių 2012 m. kreipėsi 47 lankytojai, lyginant su 2010 m. šis skaičius padidėjo 30,5 proc.

Tam, kad sėkmingai būtų įgyvendinti pagrindiniai savivaldos valdymo principai, Informacinių technologijų skyrius planavo, organizavo ir koordinavo informacinės visuomenės plėtros procesus: inicijavo informacinių sistemų modernizavimą, naujų diegimą, stengėsi užtikrinti elektroninės informacijos saugumą ir patikimumą, ieškojo sprendimų savivaldybės svetainės patrauklumui didinti.

2012 m. papildomai įsigyta 2 darbo vietoms programinės įrangos „Sistela“ licencijų, atnaujinta dokumentų valdymo sistemos DOCLOGIX versija, papildomai įsigyta 26 vnt. dokumentų valdymo sistemos DOCLOGIX licencijų, atnaujinta MASIS versija, nupirktas 10 vnt. naujų kompiuterių Savivaldybės administracijai, įsigyti 3 vnt. planšetinių kompiuterių, mažojoje posėdžių salėje įrengta garso bei vaizdo stebėjimo sistema ir kt. Savivaldybės internetinė svetainė 2012 m. atnaujinta papildžius geoinformacinės aplinkos paslauga REGIA.

2012 m. Akmenės rajono savivaldybėje informacinių technologijų srityje buvo įgyvendinami šie projektai: Akmenės rajono viešoji biblioteka – projekto „Bibliotekos pažangai“ bibliotekų svetainių atnaujinimas; Akmenės rajono suaugusiųjų mokymo centras – ES projektas „Socialinės integracijos gerinimas per kompiuterinį raštingumą“; UAB „Akmenės vandenys“ – Naujosios Akmenės valymo įrengimų dispečerinės modernizavimas.

Akmenės rajono savivaldybės administracija partnerio teisėmis dalyvauja Šiaulių miesto savivaldybės teikiamame projekte „Elektroninės demokratijos stiprinimas Šiaulių mieste ir regione“. Įgyvendinus projektą bus atnaujinta Akmenės rajono savivaldybės internetinė svetainė, įdiegiant e-informavimo, e-prenumeratos, e-forumo, e-skundų, e-iniciatyvų, e-apklausių, e-prašymų modulius, sukurtas Savivaldybės tarybos posėdžių transliavimo ir priimtų sprendimų pateikimo interneto svetainėje sistemos.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

2012 m. pasirašyta sutartis su Rečicos rajono vykdomuoju komitetu (Baltarusijos Respublika), kurioje numatytas keitimasis patirtimi, bendradarbiavimas ekonomikos, švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, sporto, jaunimo politikos ir kitose srityse.

Savivaldybės vardu nuolat susirašinėta, keistasi delegacijomis su užsienio miestų ir rajonų savivaldybėmis, su kuriomis jau anksčiau Akmenės rajonas pasirašęs bendradarbiavimo sutartis: Dobelės, Aucės (Latvijos Respublika), Konino (Lenkijos Respublika), Bochoito (Vokietijos Federacinė Respublika), Briansko (Rusijos Federacija).

Suorganizuota keliolika tarptautinių oficialių susitikimų, į kuriuos atvyko arba į kuriuos išvyko oficialūs asmenys iš Savivaldybės ir užsienio šalių partnerių. Kituose tarptautiniuose susitikimuose kaip ir kasmet dalyvavo keli šimtai žmonių: keistasi moksleivių, muzikantų, sportininkų kolektyvų, tautodailininkų vizitais. 2 asmenų oficiali delegacija ir 4 Akmenės rajono verslininkų asociacijos nariai pirmąsyk viešėjo Kalugos mieste (Rusijos Federacija). Surengtame susitikime su Kalugos savivaldybės vadovais pristatytas Akmenės

kraštas, semtasi patirties, kaip veikia pramoniniai parkai, lankytasi šio miesto įmonėse. Vietos veiklos grupė pabuvojo Graikijoje, Prancūzijoje ir kitose šalyse.

Lietuvoje lankėsi Ukrainos delegacija, vadovaujama šios šalies premjero. Dalis šios delegacijos aukštų pareigūnų buvo atvykę į Savivaldybę.

Savivaldybės meras Vitalijus Mitrofanovas ketverių metų kadencijai deleguotas į Europos Tarybos Vietos ir regionų valdžių kongreso (ET VRVK) Vietos valdžios rūmų tikruosius narius, dalyvavo posėdyje Strasbūre (Prancūzija). Meras su kitais delegatais Akmenės krašto savitumą pristatė Maskvoje, renginiuose, skirtuose 5-osioms TAFISA pasaulio sporto visiems žaidynėms, reklamuoti.

Lenkijoje, Baltovo Juros periodo parke, patirties sėmėsi Savivaldybės delegacija, apžiūrėjusi Juros periodo parką ir susitikusi su jo savininku, mokslininkais.

VIDAUS DARBO KONTROLĖ

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atlieka finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Kontrolės ir audito tarnybos atliekamo audito išorinę priežiūrą atlieka Valstybės kontrolė.

Savivaldybės Centralizuotas vidaus audito skyrius, kuris yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Savivaldybės administracijos direktoriui, savo veikloje vadovaujasi Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus auditą. Skyrius vykdo nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą Savivaldybės administracijoje, jai pavaldžiuose ir jos valdymo sričiai priskirtuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse, siekiant užtikrinti jų veiklos gerinimą.

SSGG ANALIZĖ

STIPRYBĖS

- Plėtojama strateginio valdymo sistema – rengiami ir atnaujinami strateginiai planai.
- Diegiamas elektroninės demokratijos paslaugų spektras.
- Gerėjantys ekonominiai rodikliai: augančios TUI apimtys, statybos įmonių ir bendrovių atliktų darbų vertė, gerėjantys darbo rinkos rodikliai.
- Parengti/rengiami svarbiausių inžinerinių, energetinių sektorių specialieji planai: centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, šilumos ūkio.
- Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos integravimas į regioninę atliekų tvarkymo sistemą, sudarysiančią sąlygas atliekų rūšiavimui ir perdirbimui.
- Parengtas ir įgyvendinamas Akmenės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2012–2015 m. bendrasis planas. Numatoma/vykdoma įstaigų reorganizacija, atsižvelgiant į kintančius ugdymo poreikius.
- Santykinai mažas Savivaldybės gyventojų (vaikų ir suaugusiųjų) sergamumas.
- Mažėjantis pagalba į namus ir socialinę globą namuose gaunančių asmenų skaičius.
- Patraukli rajono gamtinė aplinka ir kultūros vertybių gausa, sudaranti prielaidas turizmo plėtrai rajone.
- Nusikalstamumas, pagal gyventojų skaičių, vienas mažiausių apskrityje.

SILPNYBĖS

- Nors ir plėtojama strateginio planavimo ir valdymo sistema, vis dar nepakankamai orientuojamasi į rezultatus.
- Ribotos Savivaldybės investicinės galimybės projektams bendrafinansuoti ir riboti žmogiškieji ištekliai juos įgyvendinti.
- Blogėjanti demografinė situacija: mažėjantis gyventojų skaičius, neigiama natūrali gyventojų kaita, auganti migracija, senstanti visuomenė.
- Nepatenkinama vietinės reikšmės kelių dangos būklė: didelė dalis kelių, kuriose neįrengta asfalto danga, prasta dalies kelių dangos būklė.
- Mažėjantis rajono autobuso parko autobusais pervežamų keleivių skaičius ir vidutiniškai vienam gyventojui tenkantis kelionių autobusu skaičius.
- Fiziškai nusidėvėjusi inžinerinė, energetinė infrastruktūra ir jos trūkumas (vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų tvarkymo), nepakankama gyvenamųjų namų renovacija.
- Mažėjantis mokinių skaičius, lemiantis mokyklų ir mokytojų mažėjimą.
- Augantis socialinių paslaugų poreikis, dalies socialinių paslaugų trūkumas.
- Didelis iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis.
- Prasta dalies kultūros įstaigų pastatų būklė, trūksta lėšų materialinės bazės atnaujinimui.

GALIMYBĖS

- Investicijų projektų įgyvendinimas, panaudojant ES, kitas tarptautines finansinės paramos lėšas ir pritraukiant privatų kapitalą.
- Inžinerinio ir energetinio sektorių nuolatinis plėtros planavimas, infrastruktūros atnaujinimas ir efektyvus eksploatavimas.
- Modernios, racionalios ir efektyvios švietimo sistemos kūrimas.
- Gyventojų švietimas sveikatingumo klausimais ir prevencinių programų įgyvendinimas, skatinant sveikatingumo rodiklių gerėjimą.
- Nevyriausybinių organizacijų teikiamų socialinių paslaugų plėtra, jų projektų ir programų finansavimas.
- Kultūros vertybių ir gamtinių objektų panaudojimas skatinant atvykstamojo ir vietinio turizmo plėtrą.
- Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros skatinimas, gyventojų verslumo ugdymas.
- Transporto tinklo plėtra, kelių būklės gerinimas, eismo saugumo didinimas.
- Švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų pastatų ir materialinės bazės atnaujinimas.

GRĖSMĖS

- Esant neigiamai natūraliai gyventojui kaitai ir migracijos saldo išlieka grėsmė, kad rajone gyventojų skaičius ir toliau mažės.
- Socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės ir sudėtingos ekonominės situacijos.
- Švietimo sistemos išteklių efektyvaus panaudojimo mažėjimas dėl mažėjančio mokinių skaičiaus bendrojo lavinimo mokyklose.
- Dėl nepakankamų investicijų blogėjanti rajono transporto ir inžinerinės infrastruktūros būklė.

- Pasyvus gyventojų požiūris į sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.
- Kultūros paveldo objektų sunykinimas dėl nepakankamo finansavimo ir panaudojimo visuomenės poreikiams.
- Sumažėjusi gyventojų perkamoji galia, energetinių išteklių kainų augimas.

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS MISIJA:

Plėtoti pažangų, į šalies pažangą ir bendruomenės poreikius nukreiptą viešąjį valdymą, vietos savivaldą, kuriant patrauklią gyvenamąją ir verslo aplinką, efektyviai vykdant viešojo administravimo funkcijas

SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAI TIKSLAI, EFEKTO VERTINIMO KRITERIJAI

1 Strateginis tikslas. Užtikrinti gyventojų socialinę gerovę ir gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas ir prieinamas švietimo, socialines ir sveikatos paslaugas bei sukurti palankią aplinką (sąlygas) jauno žmogaus visapusiškam ugdymui ir saviraiškai

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):

- 1 Programa. Švietimo, kultūros, jaunimo reikalų ir sporto paslaugų teikimo programa (1 priedas);
- 2 Programa. Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei socialinės atskirties mažinimo ir sveikatos programa (2 priedas).

Efekto vertinimo kriterijai:

- Mokinių, įgijusių pradinį / pagrindinį / vidurinį išsilavinimą dalis, nuo baigusių atitinkamą programą mokinių skaičiaus, (proc.);
- Kultūros įstaigų teikiamų paslaugų gavėjų dalis tarp visų gyventojų, (proc.);
- Organizuotai sportuojančių gyventojų dalis tarp visų gyventojų, (proc.);
- Socialinėms paslaugoms / socialinei paramai skiriamų lėšų suma, tenkanti vienam Akmenės rajono gyventojui, (Lt).

2 Strateginis tikslas. Didinti savivaldybės valdymo efektyvumą, skatinti aktyvią bendruomenės veiklą

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):

- 4 Programa. Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo programa (4 priedas).

Efekto vertinimo kriterijai:

- Prašymų, į kuriuos atsakymai fiziniams asmenims pateikti per įstatymais nustatytus terminus dalis, nuo visų gautų prašymų (proc.).

3 Strateginis tikslas. Modernizuoti ir plėsti viešąją infrastruktūrą, sudaryti sąlygas verslo ir žemės ūkio plėtrai

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa(-os):

- 3 Programa. Investicijų programa (3 priedas);
- 5 Programa. Infrastruktūros priežiūros ir plėtros programa (5 priedas);
- 6 Programa. Verslo rėmimo, aplinkos apsaugos ir žemės ūkio plėtros programa (6 priedas).

Efekto vertinimo kriterijai:

- Materialinių investicijų apimtys tenkančios vienam savivaldybės gyventojui, (Lt);
- Veikiančių SVV dalis, nuo visų veikiančių ūkio subjektų (proc.);
- Bendrosios žemės ūkio produkcijos vertė (tūkst. Lt).

2014-2016 m. programų lėšų poreikis (asignavimai) ir numatomi finansavimo šaltiniai					
(tūkst. Lt)					
Ekonominės klasifikacijos grupės	Paraiška biudžetiniams 2014-iesiems m.			2015-ųjų m. asignavimų poreikis	2016-ųjų m. asignavimų poreikis
	Poreikis iš viso	Pakeitimas / Naujas	Patvirtinta taryboje iš viso		
1. Iš viso asignavimų	150.142,2	-21.106,9	129.035,3	160.297,4	151.681,3
1.1. Išlaidoms:	95.358,2	-9.623,1	85.735,1	-	-
1.1.1. iš jų darbo užmokesčiui	28.706,0	-545,0	28.160,9	-	-
1.2. Turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti	54.784,0	-11.483,8	43.300,2	-	-
2. Finansavimo šaltiniai:	153.792,7	-24.757,4	129.035,3	160.297,4	151.681,3
2.1. Savivaldybės biudžetas:	97.482,7	-16.322,9	81.159,9	99.523,2	97.342,6
2.1.1. Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija	43.563,9	-592,6	42.971,3	49.894,2	48.331,7
iš jos:					
2.1.1.1. valstybės deleguotoms funkcijoms vykdyti (SB (deleg))	5.436,5	-126,6	5.309,9	5.634,0	5.569,5
2.1.1.2. mokinio krepšelio lėšos (MK)	16.905,0	-466,0	16.439,0	16.439,0	16.367,0
2.1.1.3. kitos spec. dotacijos- kitoms savivaldybėms perduotoms įstaigoms išlaikyti (SB (KSD))	1.083,4	0,0	1.083,4	1.090,0	1.090,0
2.1.1.4. valstybės investicijų programa (VIP)	1.920,0	0,0	1.920,0	7.377,0	5.951,0
2.1.1.5. lėšos pagal vyriausybės nutarimus (SB (VN))	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.1.6. bendrosios dotacijos kompensacija (BDK)	18.219,0	0,0	18.219,0	19.354,2	19.354,2
2.1.1.7. nepanaudota bendrosios dotacijos kompensacija (NBDK)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Savivaldybės biudžeto lėšos kitoms reikmėms atlikti (SB (KR))	39.263,1	-13.470,1	25.793,0	40.902,3	41.413,5
2.1.3. Skolintos lėšos (SL)	8.183,2	-1.982,8	6.200,5	3.574,2	2.420,9
2.1.4. Biudžetinių įstaigų pajamos (BIP)	2.047,7	-41,7	2.006,0	2.256,1	2.264,1
2.1.5. Aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa (sveikatos apsaugos priemonės) (SB (SAP))	319,5	0,0	319,5	434,0	450,0
2.1.6. Aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa (aplinkos apsaugos priemonės) (SB (AA))	1.323,2	-235,7	1.087,5	1.900,0	1.900,0
2.1.7. Apyvartos lėšos (AL)	2.782,1	0,0	2.782,1	562,4	562,4
2.1.7.1. laisvi biudžeto lėšų likučiai (AL (LBL))	1.751,4	0,0	1.751,4	562,4	562,4

2.1.7.2. biudžetinių įstaigų pajamų likučiai (AL (BIPL))	116,9	0,0	116,9	0,0	0,0
2.1.7.3. aplinkos apsaugos specialiosios programos laisvi likučiai (sveikatos apsaugos priemonės) (AL(SAP))	129,9	0,0	129,9	0,0	0,0
2.1.7.4. aplinkos apsaugos specialiosios programos laisvi likučiai (AL(AA))	783,9	0,0	783,9	0,0	0,0
2.1.8.Savivaldybei grąžintos (kompensuotos) ankstesniais metais panaudotų paskolų lėšos (SB kompens.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Kiti šaltiniai:	56.310,0	-8.434,5	47.875,4	60.774,2	54.338,7
2.2.1. Valstybės biudžeto lėšos (VB)	17.579,3	33,0	17.612,3	18.673,0	17.568,5
2.2.2. Europos Sąjungos lėšos (ES)	22.692,9	805,0	23.497,8	34.604,2	29.280,7
2.2.3. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos (KP)	15.927,5	-9.272,5	6.655,0	7.480,0	7.472,5
2.2.4. Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos (PSDF)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.5. Privatizavimo fondo lėšos (PF)	3,0	0,0	3,0	5,0	5,0
2.2.6. Kitos lėšos (KT)	107,3	0,0	107,3	12,0	12,0